

UNIV. BIBLIOTH.
* 1871 *
HELSINGFORS

Lärobok i Finska språket

af

U. K. Kockström.

Första läsårets höftermins kurs.

Helsingfors,

Finska Litteratur-sällskapets tryckeri, 1868.

Författarens förlag.

53.

Förteckning i Finska språket

Företedt: C. R. Lindberg.

Köpenhamn 1844

År 1844

Tryckt hos J. G. Almqvist

Stockholm

Förord.

Med afseende å bokens behandling meddelas följande: Då den-
samma är ämnad för elever, hvilka hafwa swenskan till modersmål,
underlättas arbetet med elementernas inhemtande i sinstan betydligt
derigenom, att det så mycket som möjligt anslutes till den swenska
grammatikunderwisningen. Ty med den genom modersmålet förwärf-
wade kunskapen i satslära, om ordklasser och deras betydelse, om ver-
bernas böjningsfätt och former m. m., blir det naturligtwis lättare att
uppfatta det motfwarande i ett fremmande språk. Wid inlärandet af
hwarje ny regel uppskrifwes först på klassens stora tafla några exem-
pel, så walda, att den för tillfället affedde regeln i dem wäl åstādlig-
göres. Eleverna ledas att ur dessa exempel finna regeln. Omedelbart
härefter inöfwas densamma genom öfwersättning af de i boken före-
kommande swenska exemplen till finska, hwarunder eleverna upprepade
gångar hänwisas till regeln, som derföre äfwen fätt sin plats strart
ofwanom läseöfningarne. Hwarje obekant ord uttalas högt af läraren
inför klassen, hwarefter eleverna tillhållas att finna de bokstäfwer, med
hvilka ordet skrifwes. Sedan skrifwes ordet på klassens stora tafla och
uttalas först i chorus, derefter af enskilda elever. Orden äfwen som re-
geln böra läsas wäl utantill. Äro orden och regeln wäl i minnet in-
präglade, kunna eleverna med säkerhet återge de swenska exemplen till
finska, så öfwerlös till läsning af den finska texten, utan att härför
särskild förberedelse användes. Wid sidan af boken äro skrifsöfningar af
nöden; men dessa böra ega rum först då eleverna genom den munt-
liga behandlingen af språkmaterialet äro komna derhän, att de äfwen
skriftligen kunna använda detsamma, utan att begå fel. Säsom en
särskild förberedelse för de skriftliga öfningarne äfwen som för formernas
säkrare befästande i minnet tjenar att låta eleverna skriftligen böja ord.

Första läseårets wårtermins kurs kommer att tryckas under in-
stundande sommar.

Helsingfors i April 1868.

B. H. Koskström.

Första lektion.

Sag talar, puhun.

Du talar, puhut.

Han talar, puhuu.

§ 1. I de finsta orden åtskiljer man twenne delar: stam och ändelse. Det, som wid böjningen tillägges, kallas ändelse, den öfriga delen af ordet kallas stam. Stammens sista vokal kallas bindvokal; den näst föregående konsonanten kallas bindkonsonant; sista stafwelsen kallas bindstafwelse.

§ 2. I singularis har första person ändelsen *n*, andra person har ändelsen *t*, tredje person bildas genom bindvokalens förlängning.

Sag fimmar, uin.

Du fimmar, uit.

Han fimmar, ui.

Anm. Om stammen slutar med två vokaler, är tredje pers. sing. lika med stammen.

Sag sjunger. Du sjunger. Han sjunger. Sag skrattar. Du skrattar. Han skrattar. Sag förmår. Du förmår. Han förmår. Sag skrattar. Sag sjunger. Du förmår. Du talar. Han skrattar. Han förmår. Du fimmar. Sag talar. Han fimmar.

Andra lektion.

Wi tala, puhumme.

§ talen, puhutte.

De tala, puhuvat.

§ 3. § pluralis har första pers. ändelsen **mme**, andra pers. **tte**, tredje pers. **vat**.

Wi gå, menemme.

§ gån, menette.

De gå, menevät.

Anm. Om någon af vokalerna **a**, **o**, **u**, hvilka kallas hårda vokaler, finnes i stammen, hafwa ändelserna vokalen **a**, i annat fall **ä**.

Wi leka. § leken. De leka. Wi komma. § kommen. De komma. Wi gråta. § gråten. De gråta. Wi förja. Wi tala. Wi sjunga. § springen. § gråten. § kommen. De gå. De förja. De leka. § skratten. Wi förja. De leka. § talen. De sjunga. Wi gå.

Tredje lektion.

Sag står. Wi stå. Sag sitter. Wi fitta. Du bor. § bon. Du kommer. § kommen. Han slipper. De slippa. Han sjunger. De sjunga. Wi springa dit. Du kommer hit. De fitta här. Sag går dit. § stån här. De springa hit. Wi slippa dit. Sag bor der. § bon här. Du leker.

Voimme. Ui. Tulee. Voit. Puhutte. Seisovat siellä. Asut täällä. Nauramme. Laulatte. Istuvat täällä. Suren. Itkee. Leikittelevät. Juoksee tänne. Menemme sinne. Seisoo siellä. Uitte. Voimme. Nauran. Laulaa. Asut. Istun täällä.

Fjerde lektion.

§ 4. Pronomina personalia äro:

singularis	pluralis
Minä.	Me.
Sinä.	Te.
Hän.	He.

Sag springer dit. Du går bort. Han sitter här. Vi tala. I kommen hit. De stå der. Han går bort, om du kommer hit. Vi sitta här, men i springen bort. De komma redan. I förmån. Han slipper hit. Sag talär.

Minä menen pois. Sinä seisot täällä. Hän puhuu. Hän ui. Me juoksemme. Te nauratte. He laulavat. He itkevät. He tulevat tänne, jos menette pois. Minä istun täällä, mutta sinä juokset sinne. He nauravat, jos leikkitelet. He tulevat jo. Hän seisoo, mutta te istutte. Minä pääsen pois.

Femte lektion.

Klofaren sjutger, lukkari laulaa.

Skomafaren sitter, suutari istuu.

§ 5. Nominativus är subjektets kasus.

§ 6. Nominativus singularis har ingen ändelse.

Klofarne sjunga, lukkarit laulavat.

Skomafarne sitta, suutarit istuvat.

§ 7. Nominativus pluralis får ändelsen t.

Skomafaren kommer. Skomafarne komma. Skräddaren skrattar. Skräddarne skratta. Skomafaren och skräddaren tala. Du förmår. Han förmår. Klofaren går redan bort. Sag gråter, om i går bort. De sörja. Hun-

darne fimma. Hunden fimmar. Ratten fitter, men hundarne fimma. Rattorna springa bort, då hunden kommer. Vi slippa dit. Fölet står der. Fölena springa bort, om du går dit. I twiften.

Suutari asuu täällä. Räätälit tulevat tänne. Suutarit nauravat. Lukkari pääsee pois. Kissa seisoo. Koirat juoksevat. Kissat leikittelevät. Varsat tulevat. Varsa juoksee. Te itkette, mutta me nauramme. Minä suren, jos menet pois. Räätälit istuvat. Lukkari ja suutari puhuvat. Sinä riitelet. Lukkari riitelee. Suutari ja räätäli riitelevät. Minä menen pois, kun tulet tänne.

Sjette lektion.

Hunden är stor, koira on iso.

Hundarne äro stora, koirat ovat isot.

Ratten är gammal, kissa on vanha.

Rattorna äro gamla, kissat ovat vanhat.

§ 8. Praedicatsfyllnaden fättes i kasus nominativus.

Nomen adjektivum höjes liksom nomen substantivum.

Sag är. Du är. Han är. Vi äro. I ären. De äro. Skräddaren är gammal. Skräddarne äro gamla. Du är gammal. I ären gamla. Brunnen är djup. Brunnarne äro djupa. Fölet är magert. Fölen äro magra. Fölen springa dit. Ratten kommer hit. Ratten är fet. Rattorna äro feta. Gården är god. Gårdarne äro goda. Byn är stor. Byarne äro stora. Hundarne äro feta. Du är magger. Skräddaren fitter och sjunger. Skräddaren är god. Vi äro gamla.

Koira on vanha. Koirat ovat vanhat. Kylä on huono. Kylät ovat huonot. Varsa juoksee. Varsa on

lihava. Varsat ovat lihavat. Suutari menee pois. Suutari on huono. Räätälit tulevat tänne. Räätälit ovat hyvät. Talo on iso. Talot ovat isot. Kissa istuu. Kissa on laiha. Kissat ovat laihat. Lukkari laulaa. Lukkari on hyvä. Kaivot ovat huonot.

Sjunde lektion.

Byns brunn är djup, kylän kaivo on syvä.
Gårdens hundar springa, talon koirat juoksevat.

§ 9. Kasus genitivus svarar på frågan: hwems?

Genitivus singularis för ändelsen **n**.

Gårdens katt fitter. Byns kattor lefa. Byns brunnar äro dåliga, men gårdens brunn är god. Skomakarens foja är dålig. Skomakarens hustru fitter hemma och gråter. Skräddarens broder simmar. Klofakarens broder gå hemifrån bort. Gårdens fähus är gammalt. Byns kor äro magra. Fars wänner äro hemma. Byns qwinnor twista. Skomakarens hund kommer hit.

Isä on kotona. Isän ystävät tulevat kotia. Ystävän vaimo menee kotoa pois. Kylän vaimot ovat täällä. Lukkarin tölli on vanha. Räätälin lehmä on vanha ja laiha. Talon lehmät ovat lihavat. Kylän läävät ovat huonot. Isän veli laulaa. Isän veljet tulevat kotia. Veljen vaimo itkee. Vaimon veljet nauravat.

Atttonde lektion.

Sag är i fojan, olen töllissä.

Korna äro i fähuset, lehmät ovat läävässä.

§ 10. Det ord, som betecknar rummet, uti hwilket något sfer eller är, sättes uti kasus inesjivus. Denna kasus får ändelsen ssa eller ssä.

Skomaren bor uti en dålig koja,
suutari asuu huonossa töllissä.

Gamla far är i badstugan,
vanha isä on saunassa.

§ 11. Attributet sättes i samma kasus och numerus som dess hufwudord.

Sträddaren är i kojan. Sträddarne tala i kojan. Kon är i fähuset. Korna äro i fähuset. Far är i badstugan. Fars goda wänner äro i grannens gård. Grannen fitter i den gamla kojan. Grannens bröder äro i den stora byn. En gammal man bor i kojan. Mannens hustru är i byn. Trädgården är stor. De höga träden wera i den stora trädgården. En stor hund är i trädgården. Brunnen är djup. Skomarens hustru sjunger i fähuset. Wi sjunga i trädgården. Fölen äro feta. De feta fölen stå i stallet. Stallet är dåligt. Gårdens män äro i det dåliga stallet.

Talon iso koira istuu puutarhassa. Kissat ovat korkeassa puussa. Puutarha on hyvä. Korkeat puut kasvavat hyvässä puutarhassa. Naapuri on lukkarin talossa. Naapurin vaimo on kotona. Hän menee kotoa pois. Sauna on vanha, Isän veljet istuvat vanhassa saunassa. Talon miehet ovat kylässä, Naapurin ystävät seisovat puutarhassa. Talon laihat lehmät ovat huonossa läävässä. Kylän suutari asuu vanhassa töllissä.

Nionde lektion.

Grannen kommer från badstugan,
naapuri tulee saunasta.

Männerna gå ut från kofjan,
miehet menevät ulos töllistä.

§ 12. Det ord, som betecknar rummet, från hvars inre en rörelse eller ett aflägsnande sker, sättes i kasus elativus. Denna kasus får ändelsen sta eller stä.

Vi komma från byn. Jag kommer ut från kofjan. Hunden slippa ut från stallet. Hunden springer bort från trädgården. Gårdens män äro i skogen. De komma snart från skogen hem. Björnarne bo i skogen. Gårdens söner springa bort från skogen, då björnen kommer. Klofaren sitter i den gamla kofjan. Klofarens gösje springer ut från kofjan, då vi komma dit. Gösens broder slipper ned från det höga tornet. Katten är i trädet. Trädet är högt. Katten kommer ned från det höga trädet. Jag slipper redan från skolan.

Poika seisoo saunan porstuassa. Pojan isä tulee ulos saunasta. Poika juoksee pois porstuasta. Tornin on korkea. Lukkari tulee korkeasta tornista. Talon miehet tulevat tallista. Kylä on iso. Hyvä koulu on isossa kylässä. Kylän pojat ovat koulussa. He menevät kohta koulusta kotia. Naapuri tulee kylästä. Naapurin vaimo tulee talon isosta puutarhasta. Me tulemme suutarin talosta. Isän veljet tulevat metsästä. Talon koira pääsee ylös kaivosta.

Tionde lektion.

Jag går i skogen, menen metsähän.

Vi gå i kofjan, menemme töllihin.

§ 13. Det ord, som betecknar rummet, till hvars inre en rörelse sker, sättes i kasus illativus. Denna kasus får ändelsen h-n, emellan hvilka bokstäfwer sättes den vokal,

som kommer att stå framför h. Från denna ändelse bortlemnas vanligen h, hwarefter de båda korta stafwelserna sammandragas till en lång. Af metsähän blir fälunda metsään, af töllihin blir tölliin.

Wi springa i trädgården, juoksemme puutarhaan.

Sag går i trädet, menen puuhun.

Ann. Från ändelsen i illatiuus måste h bortlemnas, om ordets bindkonsonant är h; efter lång vokal deremot måste h qwarstå.

Esträddaren kommer i gården. Wi gå i byn. Gossens fader går i stallet. Hundarne komma i farstun. Katortorna springa från farstun i trädgården. De springa upp i det höga trädet. Gårdens kor gå i kärret. Mjöl'naren, som nu är i qwarnen, går snart från qwarnen i den dåliga kjojan. Grannens hustru, som sitter i salen och sjunger, går i kammaren, då j kommen i salen. Hustruns bröder komma i farstun. Gossens systrar, hwilka nu skratta i trädgården, gråta, om fadren går i byn. Den gamle flockaren går upp i det höga tornet. Sag går i grannens gård. Du går äfwen dit.

Hyvä mylly on kylässä. Isä menee myllyyn. Mylläri istuu myllyssä. Myllärin sisaret menevät kylään. Kylästä he menevät metsään, mutta juoksevat metsästä pois, kun isot koirat tulevat vastaan. Suutari tulee isän taloon, mutta räätäli menee lukkarin tölliin. Sisaren ystävät, jotka nyt istuvat kamarissa ja puhuvat, menevät kamarista saliin, kun naapurin vaimo tulee. Talon lehmät ovat metsässä. Lehmät menevät isoon suohon. Pojan sisar juoksee myllystä puutarhaan. Poika on siellä. Poika ja pojan sisar menevät kohta ylös korkeaan puuhun.

Elfte lektion.

Gosfen sitter på stolen, poika istuu tuolilla.

Stolen står wid wäggen, tuoli seisoo seinällä.

§ 14. Det ord, som betecknar rummet, på eller wid hwars yttre något är, sättes i kasus adessivus. Denna kasus får ändelsen *lla* eller *llä*.

Vi stå på golfwet. Stolen står wid wäggen. Gosfens morbroder sitter på stolen. I stån wid qwarnen. Mannen, som sitter på stolen och pratar, är fars goda wän. Mannens hustru står wid gårdens brunn. Gosfen står wid fönstret. Gosfens syster står wid wäggen. Ljuset brinner på fönstret. Ett högt träd werer wid den djupa brunnen. Stäfwan är i brunnen. Gosarne, hwilka äro på det låga berget, skratta och leka. Du står på den höga klippan. Katten sitter på fönstret. Hunden står wid badstugan. Mjölaren sitter i qwarnen, men mjölnarens hustru, som är flockarens syster, står wid qwarnen.

Naapuri on enon kamarissa. Eno seisoo ikkunalla. Naapuri istuu tuolilla. Eno ja naapuri juttelevat. Tuoli on matala. Naapurin poika istuu matalalla tuolilla. Pojan sisaret, jotka seisovat talon kaimolla, riitelevät. Me seisomme vuorella. Kylän vanha koira istuu korkealla kalliolla. Eno tulee kohta taloon. Kynttilät palavat jo salin ikkunalla. Varsat seisovat tallin lattialla. Korkea puu kasvaa töllin seinällä. Enon sisar, joka istuu kamarin tuolilla, nauraa, kun veli istuu lattialla ja laulaa.

Tolste lektion.

Gosjen kommer ned från klippan
poika tulee alas kalliolta.

Vi gå bort från brunnen,
menemme pois kaivolta.

§ 15. Det ord, som betecknar rummet, från hvars yttre en rörelse sker, sättes i kasus ablativus. Denna kasus får ändelsen *ta* eller *itä*.

Sag uppstiger från stolen. Gjusen komma ned från fönstret. Barnet stiger upp från golfvet. Barnets syster kommer ned från stolen. Systren gråter. Vi komma ned från det höga berget. Bölena springa på vägen. Bölena springa från vägen i skogen. Hunden springer från landsvägen i trädgården. Stäfwan kommer ned från hyllan. Stäfwan är sönder. Klockan, som kommer ned från fönstret, går sönder. Barnets fader står wid qvarnen. Han går från qvarnen i byn. Från byn kommer han åter hem. Vi komma åter hit. Gosjarne, hwilka leka wid björken, springa bort från björken, då byns stora hund kommer dit.

Isän sisar tulee kaivolta. Sisaren veljet tulevat myllyltä. Talon lapset juoksevat maantieltä puutarhaan. Lukkarin pojat ovat korkealla vuorella. Pojat tulevat jo korkealta vuorelta alas. Talon koira juoksee alas kalliolta. Miehet seisovat koivulla, joka kasvaa puutarhassa. Kissa juoksee pois hyllyltä. Kiulut tulevat alas hyllyltä. Kiulut ovat rikki. Naapurin lapset leikittelevät maantiellä. He juoksevat maantieltä metsään. Metsästä he taas tulevat kotia. Isä tulee saunasta. Poika tulee kaivolta. Poika, joka istuu kamarin tuolilla, nousee tuolilta, kun eno tulee kamariin.

Trettonde lektion.

Barnen springa till brunnen, lapset juoksevat kaivolle. Gossen går till fönstret, poika menee ikkunalle.

§ 16. Det ord, som betecknar rummet, till hvars yttre en rörelse sfer, sättes i kasus allativus. Denna kasus får ändelsen lle.

Vi gå till qvarnen. I går till landsvägen. Barnen springa till berget. De gå upp på berget. De komma åter ned från berget och springa till byns brunn. Fadren står wid brunnen. Gossen springer till badstugan. Han går i badstugan. Sockens kyrkoherde går till det höga tornet. Han går i tornet. Skeppet är i hamnen. Skeppets kapten kommer till skeppet. Han går upp på skeppet. Kyrkoherden står på skeppet. Om hundarne komma upp på skeppet, så grälar kaptenen. Jag går upp på en hög kulle. Granens söner komma äfwen på kullen. Ljusen brinna i ljuskronan. Om ljusen komma ned från ljuskronan på golfwet, så gå de af. Ratten kommer ned från fönstret på golfwet.

Isä nousee tuolilta ja menee ikkunalle. Poika menee matalalle tuolille. Hän seisoo tuolilla, kun sisar tulee kamariin. Pojan sisaret juoksevat kaivolle. Katteini seisoo laivalla, joka on satamassa. Kylän lapset juoksevat laivalle. Jos lapset menevät ylös laivalle, niin katteini toruu. Pitäjän kirkkoherra tulee naapurin taloon. Naapurin lapset juoksevat maantielle. Maantieltä he juoksevat korkealle vuorelle. He laulavat vuorella. Talon vanha koira juoksee kaivoon. Pojat juoksevat kaivolle. Minä menen kylän myllylle. Mylläri tulee vastaan.

Fjortonde lektion.

Kyrkoherden hemtar gossen i skolan,
kirkkoherra tuo pojan kouluun.

Han hemtar gossarne från skolan,
hän tuo pojat koulusta.

§ 17. Objektet sättes, om det är singularis, i genitivus, om det är pluralis, i nominativus.

Skräddarens hustru sätter stäfwan på hyllan. Du sätter stäfworna på stolen. Sag för kon i skogen. Vi hemta korna från skogen tillbaka. Gårdens män föra fölena i stalllet. I hemten fölet från stalllet. Gossen sätter boken på fönstret. Gossens fader sätter böckerna på hyllan. Klofaren för gossen i skolan. Han hemtar gossens systrar tillbaka från skolan. Grannen säljer qvarnen. Qvarnen är dålig. I morgon för kaptenen skeppet från hamnen bort. Vi höra kaptenens röst. Mannen säljer klockan. I säljen klockorna. Gossen lyftar katten ner från stolen. Vi föra stolarna till väggen. Sag sätter klockan på fönstret. Sockens kyrkoherde hemtar gossarne hit, då han kommer tillbaka från byn.

Naapurin talo on vanha. Naapuri myy vanhan talon. Pojat tuovat lehmät metsästä takaisin. Talon miehet panevat puut saunan seinälle. Panen kirjan tuolille. Lapset vievät kirjat tuolilta. Suutarin sisaret, jotka ovat puutarhassa, tulevat puutarhasta, kun kuulevat koiran äänen. Mylläri vie lapsen kotia. Isä tuo lapset kylästä. Me tuomme kiulut porstuasta kamariin. Te kuulette kellon äänen. Räättäli nostaa pojan, joka istuu lattialla ja itkee, tuolille. Huomenna menemme lukkarille. Lukkarin vaimo panee kynttilät isoon kynttiläruunuun. Kynttilät menevät poikki. Jos viet kirjan hyllyltä, niin isä toruu.

Femttonde lektion.

Gosfen får boken af fadren, poika saa kirjan isältä.

Fadren för boken åt gosfen, isä vie kirjan pojalle.

§ 18. Kasus ablativus svarar äfwen på frågan: af hvem? allativus på frågan: åt hvem?

Sag köper en penna af handelsmannen. Du får en penna af fadren. Fadren köper en blyertspenna och en stålpenna åt gosfen. Gosfen för penningarne åt handelsmannen. Kyrkoherden köper en god duk af handelsmannen. Han för duken hem åt dottern. Dottern gläder sig, då hon får duken af fadren. Gårdens döttrar föra böckerna åt kyrkoherden. Gosfen för pappret åt klofaren. Klofaren får pappret af gosfen. Grannen köper skeppet af kaptenen. Kaptenen säljer skeppet åt grannen. Grannen för penningarne, hwilka han får af kaptenen, åt sockens kyrkoherde.

Isä myy varsan miehelle, joka seisoo tallin seinällä. Isä saa rahat mieheltä. Mylläri ostaa vaimolle hyvän liinan. Minä saan kirjan kaupiamieheltä. Pojan sisar saa kellon isän ystäväältä. Mies, joka tulee mylläriin taloon, tuo hyvän kiulun mylläriin vaimolle. Mylläri nostaa tuolin miehelle, joka seisoo kamarin ikkunalla. Pitäjän kirkkoherra ostaa kaupiamieheltä kirjan, lyijykynän ja teräskynän, jotka hän panee paperiin ja vie pojalle, joka on kotona. Poika iloitsee, kun saa kirjan ja kynät isältä.

Sextonde lektion.

Sag fitter i skäddarens koja. Du går ut från kamaren. Han kommer från farstun i salen. Vi sätta träden i ugnen. Elden brinner i ugnen. I fitten wid ug-

nen och praten. Ratten sitter på ugnen. Barnen leka på golfvet. Systren för flockan åt brodren, som är i trädgården. Brodren gläder sig, då han får flockan af systren. De stå wid det höga trädet. Mjölaren går till qvarnen, men går från qvarnen till landsvägen, då han hör barnets röst der. Berget är högt. Vi stå på det höga berget och sjunga. I går åfwen upp på berget. Vi komma snart ned från det höga berget. Gosfarne äro i skolan. Då de slippa från skolan, så springa de hem. Hemifrån komma de åter i skolan. Mannen, som sitter på stolen i kammaren, stiger upp från stolen, då wi komma i kammaren. Klofvens ljud höres ofta från grannens gård. Gosfarne springa i qvarnen. Vi höra klofvens röst från det höga tornet. Sjömännen äro på hafvet. De komma åter från hafvet på landet. Vi begifwa oss sällan på hafvet. Skeppet, som är i hamnen, är stort. I morgon föra sjömännen det stora skeppet från hamnen. Grannens gosse står wid brunnen. Stäfwan är i brunnen. Gosfen går från brunnen i trädgården och säger åt fadren: stäfwan är i brunnen. Gårdens män få stäfwan upp från brunnen.

Me olemme kylän vanhassa myllyssä. Eno tulee saunasta. Hän menee kamariin. Miehet, jotka seisovat maantiellä ja juttelevat, ovat isän ystävä. He menevät nyt maantieltä vuorelle. Talon tytär panee kynttilät ikkunalle. Kynttilät palavat ikkunalla. Räätilin vaimo saa liinan ystävältä. Poika tuo kirjat takaisin enolle. Hän saa paperin ja kynät isältä. Lapsi, joka menee enon taloon, pelästyy, kun iso koira tulee vastaan. Savu nousee myllystä. Valkea palaa suutarin töllin uunissa. Talon tyttäret ovat usein kylän kaivolla. Pojat ovat metsässä. Tyttäret tulevat jo takaisin kaivolta, ja pojat metsästä. Laiva tulee merellä. Kylän lapset, jotka seisovat kalliolla, juoksevat kylään

ja sanovat katteinin vaimolle: „katteinin ääni kuuluu jo mereltä“. Katteinin vaimo iloitsee. Kun maamies menee merelle, niin hän usein pelästyy; mutta merimies, joka usein on merellä ja harvoin tulee mereltä maalle, iloitsee ja laulaa.

Sjuttonde lektion.

§ 19. En stafwelse, som slutar med vokal, kallas öppen; en stafwelse, som slutar med konsonant, kallas sluten.

§ 20. Om någon af de hårda konsonanterna, k, t, p, börjar en kort öppen stafwelse, som genom böjning blir sluten, måste dessa hårda konsonanter förmildras.

Kyrkan är hög, kirkko on korkea.

Vi sitta i kyrkan, istumme kirkossa.

§ 21. K hortfaller.

Blomman är wacker. Blommorna äro wackra. Affkan är i ugnen. Gårdens döttrar föra affkan bort från ugnen. Gubben är swag. Gubbens strumpor äro sönder. En stor ore kommer på landsvägen. Wi se oren. Drarne äro i fähuset. Gosfen ser fadren, som står wid qvarnen. Sockens kyrka är stor. Wi stå wid kyrkan. Wi gå i kyrkan. Barnen glädja sig, då de se fadren, som kommer från kyrkan. S läsen. Gubben, som sitter på stolen i kammaren, läser. Gosfarne läsa i skolan, men du läser hemma. Hunden är i brunnen. Gårdens män få hunden från brunnen. De föra den wäta hunden i badstugan.

Korea kukka on kamarin ikkunalla. Te näette kukan. Talon tytär vie koreat kukat puttarhaan. Huomenna menemme kirkkoon. Me luemme kirkossa. Isä lukee kotona. Poika vie kirjan heikolle ukolle

joka asuu kylässä. Ukko iloitsee, kun näkee kirjan. Näemme kirkkoherran, joka tulee kirkosta. Kun lapset näkevät talon ison härän, niin pelästyvät. Liina on märkä. Sisar panee märän liinan uunille. Luette. Pojat, jotka istuvat kamarin ikkunalla, lukevat.

Udertonde lektion.

Skon är god, kenkä on hyvä.

Skorna äro goda, kengät ovat hyvät.

§ 22. K efter n blir g.

Staden är stor. Stadens kyrka är gammal. Vi bo i staden. Vi fara ofta från staden på landet. Vi se gubben, som går till staden. Sängen står wid väggen i kammararen. Barnet sitter i sängen och leker. Ratten springer upp i sängen, men kommer åter ner på golfwet, då jag går till sängen. Skomakaren hemtar skorna åt gårdens dotter. Skon är på stolen. Barnet för skon från stolen i ugnen. Systren gråter. Gårdens flitige dreng kommer hem från skogen. Byns drengar stå wid qvarnen och prata. Gossen för ämbaret åt drengen, som står wid brunnen. Drengen sätter stäfwan i ämbaret. Jag köper en mössa och roff af sfräddaren, som bor i grannens gård.

Naapurin tyttäret menevät huomenna kaupunkiin. He menevät kaupungin kirkkoon. Kun pääsevät kirkosta, niin menevät suutarille. He ostavat suutarilta hyvät kengät. Kirkkoherran poika lukee ahkerasti. Jos luette ahkerasti, niin saatte lakin ja takin isältä. Talon renki vie varsan tallista kaivolle. Rengin poika tuo sangon isälle. Talon lapset juoksevat sänkyyn, mutta tulevat sängystä lattialle, kun kuulevat isän ää-

nen porstuasta. Pojan lakki on sangossa. Poika, kun näkee lakin sangossa, sanoo isälle. Isä vie märän lakin uunille. Talon vanha ukko, joka tulee kaupungista, tuo tyttärelle hyvät sukat ja kengät.

Mittonde lektion.

Gosjen står framför fadren, poika seisoo isän edessä.

Gosjen står bakom fadren, poika seisoo isän takana.

Hunden skäller. Hundarne skälla. Du gnäller. Jag gnäller. Han gnäller. Barnet står framför sängen. Jag lyftar stolen framför ugnen. Gårdens gumma är gammal. Gumman sitter på stolen i knuten. Ratten sitter framför gumman. Vi somna. Gubben somnar. Barnen, hvilka äro i sängen, somna redan. Furan är hög. Drengarne stå bakom den höga furan. Hundarne, hvilka sitta på berget, som är bakom qvarnen, gnälla. Ämbaret är på stolen. Jag för ämbaret i knuten. Gårdens döttrar stå bakom badstugan. Vi se röken, som uppstiger från badstugan.

Kylän vanha akka tulee maantiellä. Lapset juoksevat akan eteen. He seisovat akan edessä. Korkea honka kasvaa puutarhassa. Hongan takana on iso koivu. Kissa menee honkaan. Hongat kasvavat metsässä. Varsaa tulee tallista. Koira haukkuu ja juoksee varsan eteen. Koira vinkuu ja juoksee varsan edestä. Talon vanha ukko, joka istuu saunan uunin edessä, nousee uunin edestä ja menee kaivolle, kun kuulee pojan äänen kaivolta. Kirkon takana on iso kylä. Kylän takana näette kirkkoherran talon.

Tjugonde lektion.

Bodan är gammal, aitta on vanha.

Sag sitter i bodan, istun aitassa.

§ 23. T efter t bortfaller.

Ängen är stor. Gårdens drengar gå till ängen. Storna äro på ängen. Wi komma från ängen. Flickan står framför brodern. Flickans broder sitter på stolen och läser. Fadren köper en god duk åt flickan. Flickan tackar, då hon får duken af fadren. Wi tacka. Du tackar äfwen. Bytten är sönder. Flickorna föra byttorna i bodan. Bodan är dålig. Wi stå framför bodan. Bodans tak är sönder. Männen taga det dåliga taket bort. Du tager mösjan från stolen. Fadren tager barnet bort från knuten. Han för barnet tillbaka i knuten. I tagen ljusen från ljuskronan. Gosjarne tacka, då de få pappret och pennorna af fadren. I tacken. Klofaren flyttar bort från kaptenens gård. Wi flytta från staden på landet. Sjömännen flytta bort från byn. Sag flyttar till staden, om morbror flyttar till landet.

Niitty on kylän takana. Niityn takana on metsä. Miehät, jotka tulevat niityltä, menevät talon aittaan. Lapset ovat aitassa. Miehät menevät aitan katolle. Katto menee rikki. Otan kengät ja sukat tuolilta. Poika ottaa kirjan hyllyltä. Sanko on kaivossa. Rengit ottavat sangon kaivosta. Tytön veli istuu tuolilla uunin edessä ja lukee. Otatte kirjan pojan edestä ja panette tytön eteen. Ukko kiittää, kun pääsee suutarin tölliin. Kiitämme. Jos muutat räätälin talosta, niin räätälin vaimo iloitsee. Naapurin ystävä muuttaa maalta kaupunkiin, mutta naapurin pojat, jotka nyt asuvat kaupungissa, muuttavat kohta kaupungista maalle. Talon vanha akka, joka istuu saunan edessä, toruu, kun näkee pojat aitan katolla.

Tjuguförsta lektion.

Bakom ängen är en åker, niityn takana on pelto.
Mannen är på åkern, mies on pellolla.
Vi gå öfwer diket, menemme ojan yli.

§ 24. T efter I blir I.

Åkern är framför ängen. Åkerns mull är svart.
Mjölnarens flicka sitter i mullen och leker. Bron är god.
Vi föra öfwer bron. Gårdens swarta hund står på bron
och skäller. Gossien tager fadrens bok från hyllan. Fadren
nekar. Gossen sätter boken tillbaka på hyllan, då han hör
fadrens förbud. Vi neka, om du går till bron. Barnen
äro på åkern. Åkerns dike är lågt. Barnen slippa öfwer
diket. Gubben sitter på gården framför den gamla kojan.
En brunn är på gården. Flickan kör korna från brunnen
i fähuset.

Silta on heikko. Me seisomme sillalla. Silta
menee rikki, jos ajatte sillan yli. Huomenna menen
kaupunkiin, mutta jos veli kieltää ja sinä myös kiel-
lät, niin olen kotona. Isä, joka on pellolla, tulee pel-
lolta, kun näkee naapurin pihassa. Niityllä on syvä
oja. Me pääsemme ojan yli. Poika menee aitan ka-
tolle. Sisar kieltää ja sanoo pojalle: isä toruu, jos
olet katolla. Poika, kun kuulee kiellon, tulee ka-
tolta alas.

Tjuguandra lektion.

Husbonden sitter, isäntä istuu.
Husbondens gosse står, isännän poika seisoo.
Jag sitter bredvid husbonden, istun isännän vieressä.

§ 25. T efter n blir n.

Wärdinnan är i bodan. Wärdinnans dotter här byttan åt wärdinnan. Du här stäfwan från brunnen i badstugan. I bären den swaga qwinnan från badstugan i kofjan. Husbonden sitter på stolen och läser. Wi fitta bredwid husbonden. Husbonden gifwer den gamla rocken åt gubben, som står i farstun. Gubben tackar. I gifwen pennorna åt gosfen. Wärdinnan gifwer duken åt gumman, som sitter framför ugnen. Du gifwer stäfwan åt wärdinnan. Fogeln flyger till trädets qwist. Gosfen får fast fogeln. Han gifwer fogeln åt systren. Foglarne flyga öfwer stallet. Gårdens flickor, hwilka stå på stranden och sjunga, komma från stranden, då wärdinnan kommer hem från åfern.

Talon isäntä ja emäntä menevät kirkkoon. Isäntä istuu emännän vieressä kirkossa. Emäntä nousee isännän vierestä ja istuu lukkarin vaimon viereen. Jos annatte ukolle kengät, niin ukko iloitsee ja kiittää. Eno antaa tyttäreille paperin. Tytär kiittää ja panee paperin kirjan viereen. Veli ottaa paperin kirjan vierestä. Jos annat pojalle takin, niin annan tytölle liinan. Rengit seisovat rannalla ja juttelevat. Isäntä kantaa pojan niityltä kotia. Minä kannan isännän lakin ja takin. Korkea koivu kasvaa myllyn seinällä. Me näemme linnun, joka laulaa koivun oksalla. Lintu lentää oksalta pois, kun kissa menee koivuun.

Tjugutredje lektion.

Gosfen förstår, poika ymmärtää.

I förstån, ymmärrätte.

Flickan talar med brodren, tyttö puhuu veljen kanssa.

§ 26. T efter r blir r.

Floden är djup. En bro går öfver floden. Byns gamle gubbe står på flodens strand. Han sätter mjärden i floden. En stor fiff går i mjärden. Gubben gläder sig och tager fiffen från mjärden. Han gifwer fiffen åt gårdens wärdinna. Wärdinnan tackar och bugar sig. Wi buga öf. Du bugar dig. De buga sig. Sag går med far till grannens qwarn. Skeppets kaptен kammer i gården. Kaptenens skägg är svart. Barnen skratta, då de se kaptenens skägg. Kaptenen förstår, hvarföre barnen skratta. Wi förstå äfwen. Drengarne bära med husbonden mjärdorna hem från flodens strand.

Merta on kamarin nurkassa. Minkätähden nostat merran nurkasta uunin eteen? Merrat ovat virrassa. Otamme kalat merrasta. Talon isäntä menee pojan kanssa suutarille, joka asuu virran rannalla. Suutari nousee tuoililta ja kumartaa, kun pääsevät tölliin. Suutarin parta on musta. Poika, kun näkee suutarin parran, pelästyy ja juoksee töllistä ulos. Isäntä ostaa suutarilta kengät pojalle. Me kumaramme, kun kirkkoherra tulee saliin. Kirkkoherra kumartaa.

Tjugufjerde lektion.

Bordet är gammalt, pöytä on vanha.

Gosjen är under bordet, poika on pöydän alla.

§ 27. T i öfriga fall blir d.

En gammal lada är på ängen. Ladans tak är sönder. Wi gå in i ladan. Du kommer ut från ladan. Wi fälla trädet, som wexer framför ladan. Flickans moder sät-

ter fisken i grytan. Flickan tager fisken från grytan. Gårdens grytor äro dåliga. Barnet sitter på bordet, som står wid kammarens wägg. Ratten är under bordet. Ratten kommer underifrån bordet och går under sängen. I wäfwen. Gårdens wärdinna wäfwer i kammaren. Wärdinnans dotter håller mjölken från byttan i grytan. Swarföre håller du mjölken från grytan på golfwet? Om du wäfwer, så sitter jag wid bordet och läser. Hunden sitter under stolen och skäller. Sag för hunden underifrån stolen i farstun.

Pata on tuolilla. Kaadamme maidon padasta kiuluun. Iso pöytä seisoo salin lattialla. Kirjat ovat pöydällä. Lapset kantavat kirjat pöydältä isän kamariin. Me kannamme pöydän salin seinälle. Tytön äiti kutoo kamarissa. Tyttö, joka tulee puutarhasta kamariin, antaa äidille korean kukan. Me kudomme. Minkätähden kaadatte hongan, joka kasvaa virran rannalla? Talon rengit kaatavat puut talon niityltä. Koira menee ladon alle. Lapset, jotka tulevat ladolle, ajavat koiran ladon alta pois. Isäntä seisoo niityn ladolla ja puhuu naapurin kanssa.

Tjugufemte lektion.

Smeden bor i byn, seppä asuu kylässä.

Smedens son är här, sepän poika on täällä.

§ 28. P efter p bortfaller.

Presten är i kyrkan. Prestens hustru är hemma. Sag gifwer boken åt presten. En gammal gumma bor i kojans, som är bakom smedens gård. Ett godt skåp står i kojans knut. Gumman säljer skåpet åt gårdens husbonde. Husbonden bär skåpet hem med drengen. Husbondens rockar

hänga i skåpet. Han tager en rock från skåpet. Rockens knappar äro sönder. Du hänger. Han hänger. Gårdens män döda i morgon oren, som nu står framsför fähuset. Svarföre döden i oren? Vi döda grannens hund.

Paja on virran rannalla. Seppä takoo pajassa. Sepän pojat takovat myös. Menemme sepälle. Seppä kumartaa, kun tulemme pajaan. Me kumarramme. Me taomme pajassa. Jos taot, niin seppä toruu. Sepän kissa istuu sillalla. Kylän iso koira, joka tulee sillalle, tappaa kissan. Me tapamme koiran. Räätäli ostaa hyvän kaapin sepän veljeltä, joka asuu kirkon kylässä. Räätäli panee takit kaappiin. Takit riippuvat kaapissa. Riiputte. Riippuu. Pappi, joka istuu kamarin tuolilla ja lukee, on lukkarin poika. Papin poika tulee koulusta kotia. Poika istuu isän viereen. Poika nousee isän vierestä ja menee kamarista ulos.

Ungusjette lektion.

Kammen är på bordet, kampa on pöydällä.
Sag tager kammen från bordet, otan kamman pöydältä.

§ 29. P efter m blir m.

Bakom gårdens åker är ett träff. Gårdens gamle gubbe går till träffets strand. Han sätter mjärdorna i träffet. Från träffets strand går gubben i skogen. Han skjuter i skogen. Om du skjuter fogeln, som sjunger på trädets kvist, så blir gubben wred. Du blir wred, ehuru wi neka. Vi skjuta. Gosarne skjuta. Gosjen tager kammen från bordet, ehuru systren nekar. Fadren köper en väska och en tasla åt sonen. Du skrifwer på taslan. Bror skrifwer på

pappret. Vi skrifa på taflan, ehuru du nefar. Gossen fätter böckerna i väfkan, men tager taflan bort från väfkan.

Tyttären kampa on huono. Isä ostaa tyttärelle hyvän kamman kaupungista. Kampa on pöydällä. Kammat ovat pöydällä. Äiti suuttuu, jos lapset ottavat kammat pöydältä. Tyttö, joka istuu pöydällä ja kirjoittaa taululle, on papin tytär. Jos otat paperin pöydältä ja kirjoitat paperille, niin suutun. Korkea koivu kasvaa lammen rannalla. Koivussa on lintu. Sepän poika ampuu linnun koivusta. Ammut linnut aitan katolta.

Tjugusjunde lektion.

Han rifwer, hän repii.

Du rifwer, sinä revit.

§ 30. P i öfriga fall förmildras till v.

Brödet är på bordet. Jag tager brödet från bordet. Wärdinnan bakar i stugan. Döttrarna baka med modren. Döttrarna bära bröden från stugan i bodan. Du bakar. Kyrkoherden är i staden. Han dröjer länge i staden. Om j dröjer länge i hyn, så grälar husbonden. Männen dröja i skogen. Vi dröja länge i qvarnen. Bönorna äro på bordet. Flickan för bönorna i grytan, som är på stolen i stugans knut. Gubben, som kommer i stugan, hemtar en stäfsa åt gårdens wärdinna. Wärdinnan gifwer ett bröd åt gubben. Gubben tackar och bugar sig. Om du gifwer boken åt den lilla gossen, som sitter på golfwet och leker, så rifwer han boken sönder.

Tupa on vanha. Tuvan katto on rikki. Pieni tyttö laulaa tuvassa. Mies, joka tulee tupaan, on pi-

täjän suutari. Hän tuo kengät tytölle. Rengit juoksevat tuvasta virran rannalle, kun näkevät talon pienen pojan siellä. Leipä on tuvan pöydällä. Talon musta koira vie leivän pöydältä. Koira juoksee sängyn alle, kun renki tulee tupaan. Renki ajaa koiran sängyn alta pihalle. Kirkkoherra istuu pöydän vieressä ja kirjoittaa. Kirkkoherran pieni poika ottaa isän kirjan tuolilta. Poika repii kirjan rikki. Jos re vitte kirjat rikki, niin isä ja äiti toruvat.

Tjuguåttonde lektion.

Sag köper, ostan.

Sag befaller, käsken.

Bisfopens son är här, pispans poika on täällä.

§ 31. De hårda konsonanterna förmildras icke efter s; k förmildras ej heller efter t.

Gårdens dreng är lat. Gårdens drengar äro lata. Roddens ficka är sönder. Roddens fickor äro sönder. Sag tager penningarna från fickan. Gosfjarne äro i qvarnen. Mjöltnaren befaller gosfjarne bort från qvarnen. Wi befalla äfwen. Gosfjarne gå bort från qvarnen, då de höra befallningen. Bron är lång. Wi gå öfwer den långa bron. Gubbens lilla flicka gråter. Sag hör flickans gråt. Hvarföre gråter hon? Bisfopen bor i staden. Bisfopens broder, som är sockens kyrkoherde, kommer snart hit. Sag lyftar mössan från golfwet på stolen. Wi släppa hunden ut från bodan. Husbonden släpper hunden i stugan.

Pispa tulee kouluun. Pispans pojat lukevat koulussa. Talon pieni tyttö, joka seisoo tuvan porstuassa itkee. Kun kuulemme tytön itkun, niin laskemme ty-

tön tupaan. Jos käsket tytön tuvasta ulos, niin tyttö, kun kuulee käskyn, taas itkee. Istun äidin vieressä. Nousen äidin vierestä ja istun isän viereen. Isä ostaa ahkeralle pojalle kirjat ja kynät. Hän ottaa laiskan pojan koulusta pois.

Tinguniunde lektion.

Om aftenen fitta wi hemma, illalla istumme kotona.

§ 32. Det ord, som betecknar den obestämda tiden, då något sker, sättes i kasus adessivus.

Farbror bor i staden. Han stiger tidigt upp om morgonen, ty han läser flitigt. Han läser ofta om natten. Vi läsa om dagen i skolan. Om aftenen läsa wi hemma. Gårdens drengar bada om aftenen i grannens badstuga. I baden fällan. Grannen badar ofta. Om jag får lof af farbror, så tager jag taflan från hyllan. Jag skrifwer på taflan, men sätter den åter på hyllan, om farbror befaller. En hög tall werer på gården framför bodan. Om morgonen fitta foglarna i tallen och sjunga. En liten fogel sjunger nu på tallens qwist. Om i släppen fatten ut från stugan, så springer den i tallen och dödar fogeln.

Talon vanha akka vie lehmät aamulla varhain metsään. Päivällä hän on metsässä. Illalla akka ajaa lehmät metsästä kotia. Yöllä lehmät ovat läävässä. Lapset juoksevat läävältä pois, sillä härkä tulee. Me ajamme härän läävään. Mänty kasvaa myllyn vieressä. Mylläri toruu, jos kaadatte männyn. Illalla mylläri kylpee saunassa. Te kylvette virrassa. Jos saan luvan äidiltä, niin menen sedän tyttären kanssa kylään, mutta jos äiti kieltää, niin olen kotona.

Trettionde lektion.

Duken är på halsen, liina on kaulassa.

§ 33. Det ord, som betecknar föremålet, hvarvid något är fästadt, sättes i kasus inessivus.

Sag tager duken från halsen, otan liinan kaulasta.

§ 34. Det ord, som betecknar föremålet, hvarifrån något fästadt lösgöres, sättes i kasus elativus.

Sag sätter duken på halsen, panen liinan kaulaan.

§ 35. Det ord, som betecknar föremålet, hvarvid något fästes, sättes i illativus.

Mössan är på spiken. Hvarföre tager du mössan från spiken? Sag sätter mössan på spiken. Sag sätter boken på bordet, men skon på foten. Boken är på bordet. Skon är på foten. Sag tager skon från foten och boken från bordet. Farbror sätter om morgonen duken på halsen. Om dagen är duken på farbrors hals. Om aftonen tager han duken från halsen. Rocken hänger på spiken i skåpet, som står wid stugans vägg. Hatten är på stolen. Mössan är på spiken. Mannen tager hatten från stolen och sätter på hufwudet. Han tager mössan från spiken och sätter den på bordet. Gårdens gamle gubbe kommer från skogen. En börda är på gubbens rygg. Han släpper bördan från ryggen på marken. Sedan lyftar han bördan åter på ryggen. Kyrkoherden talar med gubben, som står framför kojan. Gubben tager hatten från hufwudet, då han talar med kyrkoherden. Gossen risar skärmen bort från mössan. Sträd-daren, som sitter wid fönstret, syr en skärm i mössan.

Takka on miehen selässä. Mies laskee takan selästä maahan. Pojan lakissa on hyvä lippu, mutta ta-

kista ovat napit pois. Poika vie takin räätilille. Räätilä neuloo napit pojan takkiin. Poika panee takin kaapin naulaan. Hän ottaa hatun naulasta ja panee päähän. Hattu, joka on ukon päässä, on rikki. Hyvä liina on ukon kaulassa. Talon pieni tyttö, joka istuu tuvan lattialla uunin edessä, ottaa kengän jalasta ja heittää uuniin. Isä ja äiti toruvat, kun näkevät kengän uunissa. Naula on seinässä. Poika saa naulan seinästä ja heittää sen sängyn alle. Otan naulan sängyn alta ja panen kaappiin.

Örettioförsta lektion.

Foglarna äro på tafena,
linnut ovat katoilla.

Foglarna flyga bort från tafena,
linnut lentävät pois katoilta.

§ 36. Rafusändelserna äro i pluralis, med undantag af nominativus och genitivus, desamma som i singularis. Pluralis har, utom i nominativus, ett i emellan ändelserna och stammen.

Sag talade, puhuin.

Du talade, puhuit.

Han talade, puhui.

Vi talade, puhuimme.

§ taladen, puhuitte.

De talade, puhuivat.

§ 37. Berberna få i imperfectum ett i emellan personal-ändelserna och stammen.

Anm. 3:dje pers. sing. har i imperfectum ingen ändelse.

Gosfen är i skolan. Gosfarna äro i skolorna. Om mornarna gå de i skolorna. De slitige gosfarna stiga tidigt upp om mornarna. Wärdinnan satt på stolen och sydde. Hon sydde skärmen fast i mössan. Wärdinnans lilla gosse satt i gungan. Gosfen gungade, men föll från gungan på golfwet. Om sommaren äro wi på åkrarna. Wi dröjde i går länge på åkern. Höstens aftnar äro långa och mörka. Foglarne äro i tallarna. Jag sköt fogeln, som satt i tallen. Foglarne flyga från tallarna. Långa qwistar äro i björkarna, hwilka wära på byns ängar. Mannen, som i går stod på gården och talade med husbonden, bor i staden. Fadren blef wred, då gosfarna sköto i trädgården.

Istuin eilen pajassa, joka on pellon takana. Seppä takoi. Sepän poika kiikkui. Emäntä kaataa maidon kiuluista sankoon. Sanko, joka seisoi pöydällä, kaatui pöydältä lattialle, kun istuimme pöydän viereen. Lehmät tulevat niityiltä. Miehet tulevat myllyistä. Lapset ovat söngyissä. Kissat ovat söngyn alla. Naapurin iso koira haukkui maantiellä. Naapurin pieni poika istui koiran selässä. Poika kaatui koiran selästä maahan. Seisoitte sillalla ja puhuitte. Tyttö pelästy, kun veli kaatui sillalta virtaan. Heinä kasvaa niityillä. Kesällä panemme heinät latoihin. Syksyllä tuomme heinät niityn ladoista kotia. Suutari neuloi hyvät kengät emännän sisarelle, joka asuu kirkon kylässä.

Gårdens drengar äro på höbergning, talon rengit ovat heinässä. De komma från höbergning, tulevat heinästä. Gubben går för att fissa, ukko menee kalaan. Han dröjde länge på fiske, hän viipyi kauan kalassa.

Trettioandra lektion.

Berget är högt, vuori on korkea.

Sag står på det höga berget, seison korkealla vuorella.

§ 38. I slutet af tvåstafwiga ord öfvergå e till i.

Vi hörde fadrens röst, kuulimme isän äänen.

Vi sitta på stolarna, istumme tuolilla.

§ 39. Bokalerna e och i bortfalla framför i.

Låset är i dörren. Låsen äro i dörrarna. Sag läsere.

Du läste. Gossarne sutto wid bordet och läste. De gingo

sedan till skolan. Gossen kastar stenen öfver bodan. En

sten är på sjöns strand. Du står på stenen. Barnen sprungo

på stenarne. Vi sågo, då gossen gick upp på den höga backen.

Gossarne springa på backorna. Om hösten tillfrysja sjöarna.

Vi köra på sjöarna om wintern. Kammarens dörr war

öppen. Sag satte dörren fast. Sag tager låsen, hwilka äro

fönder, bort från dörrarna. Fadren köper goda skor åt bar-

nen. Gossarne, hwilka sprungo på isen, kommo bort från

isen, då de sågo modren på sjöns strand.

Ovi oli auki. Panin oven lukkoon. Hyvät lu-

kot ovat salin ovissa. Kamarin ovessa on huono lukko.

Seppä ottaa huonon lukon ovesta. Hän panee hyvän

lukon oveen. Järvet ja lammet jäätyvät syksyllä. Tal-

villa ajamme järvillä. Istuimme eilen kivillä järven

rannalla ja juttelimme. Täällä näimme kylän vanhan

ukon, joka seisoi kivellä ja pani merrat järveen. Ukko

kaatui kiveltä järveen. Me juoksimme pellolle ja sa-

noimme miehille, jotka olivat pellolla: kylän vanha

ukko on järvessä.

Trettiofjärde lektion.

Husbondens syster wäfwer, isännän sisar kutoo.

Husbondens syster wäfwä, isännän sisaret kutovat.

§ 40. Från slutet af flerstafwiga nominalstammar bortfaller e.

Hästarne äro i stallet, hevoset ovat tallissa.

Hästen är i stallet, hevonon on tallissa.

§ 41. De flerstafwiga stammar, hwilka hafwa s såsom ensam konsonant före e, förwandla i nominativus hela bindstafwelsen se till nen.

Anm. S slutet af orden öfwer går m till n.

Herdarne äro i skogen. Herden är i skogen. Herdens döttrar äro hemma. Herden och herdens dotter kommo från skogen. Dörren är i lås. Jag fätter nyckeln i låset. Nyckeln är sönder. Jag för nyckeln till smeden. Gossen, som kommer hem från staden, hemtar åt systren en god bok. Systren tackar och gläder sig. Hästen står wid brunnen. Om wintern äro hästarne i stallet. Om sommaren äro de i skogen. Vi föra höet åt hästarne. Gårdens hästar sluppo i går ut från stallet och sprungo på isen. Sparfvens bo är i björken. Jag såg sparfvens ungar i boet.

Avaimet ovat tuvan pöydällä. Lukon avain on huono. Ostan sepältä hyvän avaimen. Paimen meni varhain aamulla metsään. Paimenen tytär kutoi töllissä, mutta pojat olivat heinässä. Pojat tulivat heinästä, kun talon vanha ukko tuli kalasta. Hevonon juoksee maantiellä. Pieni poika on hevosen selässä. Isä nostaa pojan hevosen selästä maahan. Korkea mänty oli mäellä. Varpusen pesä oli männyssä ja

poikaset olivat pesässä. Varpunen istui männyn oksalla. Ukko ampui varpusen männyn oksalta.

Wi äta qwällsward, olemme illallisella. Wi gingo för att äta qwällsward, menimme illalliselle.

Trettiofjerde lektion.

Sag gaf brödet åt gumman, annoin leivän akalle.

Du köpte mössan, ostit lakin.

Wi flyttade bort från byn, muutimme pois kylästä.

§ 42. Twåstafwiga ordstammar förwandla a framför i till o; men bortkasta a framför i, om o eller u är första stafwelsens första vokal.

Mössan är på spiken. Mössorna äro på spikarna. Sag här. Wi buro. Du sitter i stugan. I fitten i stugorna. Gosjen tager boken från wäskan. Gosjarne togo böckerna från wäskorna. Skon är på foten. Skorna äro på fötterna. Gubbarne flyttade bort från de gamla kojorna. Wi körde i går på isen. Foglarne qwittra på trädets qwistar. Byns män fällde träden, hwilka werde på backen. Sag lyftar gosjen från bordet på stolen. Sag lyftade stolen till väggen. Gubben tog mjärdorna upp från floden. Han tog fiskarne från mjärdorna. Skeppen komma på hafwet. Sjömännen stå på skeppen. Mjölet är i säcken. Sag köpte mjölet af grannen. Sag lyftade säcken i slädan och begaf mig till qwarnen.

Emäntä käski rengit päivälliselle. Isäntä tulee jo päivälliseltä. Hän menee kohta kalaan. Isä ostaa naapurin talon. Lukkari osti isän talon. Poika ottaa lakin naulasta ja panee päähän. Otimme lakit nau-

loista. Äiti antaa kirjat pojille. Hän antoi liinat, jotka osti kauppamieheltä, tyttärille. Talon emäntä otti leivän pöydältä ja antoi sen vanhoille akoille, jotka seisoivat porstuassa. Linnut visertävät männyn oksilla. Suutarin poika näki varpusen pesän puussa. Poika otti varpusen pesästä ja tappoi poikaset. Isä torui. Kellot riippuvat nauloista. Kirkkoherra, joka on isän hyvä ystävä, muutti naapurin talosta kirkon kylään.

Sag är mjölig, olen jauhoissa.

Trettiofemte lektion.

Sag tackade, kiitin.

Sag förde, vein.

Sag fick, sain.

§ 43. I tvåstafwiga ordstammar bortfaller ä framför i.

§ 44. De egentliga distongerna (uo, yö, ie) bortkastas den föregående vokalen framför i.

§ 45. Långa vokaler bortkastas den ena vokalen framför i.

Stopen stå på bordet. Barnen sutto i höet. Männen sutto wid bordet och åto. Du drack. Den lilla flickan, som satt på stolen och åt, kastade brödet åt hundarne. Modren tog brödet bort af hundarne. Gossarne drucko mjölken från stopen. Wi köra på isarne om wintern. Husbonden förde säcken i slädan. Han hentade mjölet hem från qvarnen. Mjölaren är ofta om nätterna i qvarnen. Fölen, hwilka komma från återn, äro leriga. Gossen tackade, då han fick pappret och pennorna af farbrodern.

Talon vanha ukko tuli kalasta, kun pääsimme illalliselta. Ukon lakki oli savessa. Me nauroimme.

Ukko otti lakin päästä ja heitti sen uunille. Pienet tölit ovat kylissä. Tyttö toi tuopin pöydälle. Kissa tuli tuolin alta ja juoksi ylös pöydälle. Se joi maidon tuopista. Tyttö suuttui ja heitti kissan pöydältä sängyn alle. Me söimme. Isot suot ovat kylän metsissä. Lehmät, jotka päivillä ovat metsissä, syövät soissa. Tytöt veivät heinät lehmille, jotka ovat läävässä.

Errettioffette lektion.

§ 46. Räkneord, mått, i allmänhet ord, som beteckna mängd, kallas partitiver.

§ 47. De partitiva orden fordra det ord, hvaraf de utgöra en del, i kasus partitivus.

En hop gossar, joukko poikia.

Mycket fiskar, paljo kaloja.

Tre gårdar, kolme taloa.

§ 48. Kasus partitivus får ändelsen a eller ä.

Anm. Emellan två vokaler öfvergår i till j.

Anm. Vid räkneorden står blott singularis.

Titet mjölk finnes i stäfwan. Mycket bröd är i skåpet. En hop hästar är på ängen. Hästarne komma från ängen. Titet hö finnes i stallet. Husbonden köper mycket hö. Mycket menniskor war i kyrkan. Menniskorna komma från kyrkan. Två gamla gubbar kommo i gården. Jag gaf åt gubbarne två mark och fem penni. Gossen fick af fadren fyra mark. Gossen köpte tre böcker. Mjölet är i säcken. Titet mjöl finnes i säcken. Jag köpte en säck mjöl af grannen. En hop gossar är wid qvarnen. Gossarne gå in i qvarnen. Skräddaren köpte af handelsmannen en aln kläde. Du köpte två alnar. En hop män kommer från

flogen. Mannen fitta på lasfen. Mycket kor finns i gården. Mannen, som kom i gården, hemtade en hytta fiff åt wärdinnan.

Iso joukko poikia on mäellä. Ostin ukolta, joka asuu kylässä, leiviskän kaloja. Panin kalat pyttyyn. Lukkari osti sedältä viisi leiviskää jauhoja. Lukkari on jauhoissa, kun tulee kotia. Säkki jauhoja oli akan reessä. Akka vei jauhot kotia. Neljä markkaa on pojan taskussa. Poika ostaa kauppamieheltä kyynärän verkaa. Hän vie veran räätäilille. Kylässä on paljo lapsia. Lapset juoksevat mäillä. Paljo miehiä on kylän niityillä. Miehet panevat heinät latoihin. Ladoissa on vähä heiniä. Isäntä osti kuorman heiniä. Emäntä myi pytyn maitoa kylään.

God dag, hyvää päivää.

Trettiofjunde lektion.

Män komma i stugan, miehiä tulee tupaan.

Jag fick böcker, sain kirjoja.

§ 49. Det partitiva ordet kan utlemnas, och kasus partitivus komma att stå som det partiella såväl subjektet som objektet.

Anm. Efter partitivus som subjekt står praedikatet blott i singularis.

Two hjerpar sutto på trädets qwist,
kaksi pyytä istui puun oksalla.

§ 50. Partitivus får ändelsen ta eller tä efter två vokaler.

Hästarne äro på ängen. Hästar (en hop) äro på ängen. Böckerna äro på hyllan. Böcker äro på hyllan. Sun-

dar springa på landsvägen. Hundarna skälla. Människor finnas på backen. Stolarne stå wid väggen. Stolar och bord finnas i salen. Smöret är i byttan. Smör (något) är i byttan. Brödet är på bordet. Bröd är på bordet. Wärdinnan tager smör från byttan och kött från skåpet och sätter på bordet. Ett stop mjölk är på bordet. Barnen fitta wid bordet och äta bröd, smör, kött och mjölk. Wärdinnan tog brödet, smöret och köttet från bordet. Jern finnes i smedjan. Smeden förde jernet från smedjan i bodan. I bodan finnes sex löspund jern. Stora furor wera i skogen. Foglarne qwittra i furorna. Foglar fitta på taket. Hunden jatt under bordet och åt ben. Flickan tog benet från hundens mun. Mjölk droppar från byttan på golfwet. Grammen förde till staden sju löspund smör. Han köpte kläde af handelsmannen. Män kommo i gården. Männen sade: „god afton“. Gossen fick papper och pennor af farbrodern, som kom hem från staden.

Luut ovat lattialla. Luita on pöydän alla. Äiti antoi ukoille, jotka seisoivat tuvan ovella, leipää ja voita. Koira söi leivän ja voin pöydältä. Lapset joiivat maitoa tuopista. Maitoa tippui tuopista lattialle. Pieni lampi on talon metsässä. Isoja honkia kasvaa lammen rannoilla. Linnut visertävät aamuilla hongissa. Metsässä on paljon lintuja. Ostin ukolta seitsemän pyytä. Annoin ukolle kahdeksan markkaa. Kukat kasvavat puutarhassa. Kukkia on salin ikkunalla. Koivuja ja mäntyjä kasvaa kylän niityillä. Kylän miehet kaatavat koivut ja männyt. Puita on tuvan nurkassa. Tyttö panee puita pesään. Setä sai eilen paljon kaloja järvestä, joka on kylän takana. Hän myi kalat kaupunkiin.

Trettioåttonde lektion.

Sag läser boken, luen kirjaa.

Du slår hunden, lyöt koiraa.

§ 51. Då verbum betecknar en handling, som är fortfarande eller träffar blott en del af objektet, står detta i partitivus.

Flickan fskar mat. Hunden står bredvid flickan. Den biter flickan. Flickan slår hunden. Gubben gör en stäfsva åt gårdens wärdinna. Wärdinnan tackar, då hon får stäfswan af gubben. Hon gifwer mat åt gubben. Husbonden är i sfogen och bränner swed. Wärdinnan wäntar husbonden hem från sfogen. Gosarne gräfsde en djup grop i kaptenens trädgård. Kaptenen blef förargad, då han såg groppen, och befalte gosarne bort från trädgården. Skräddaren syr på en rock åt brodern, som bor i staden. Skräddarens hustru sitter på stolen och sticgar strumpa. Skräddarens gamla moder tager affa ut från ugnen. Kyrkoherdens barn wänta fadren hem från staden. Fadren kom hem om natten. Han hemtade åt barnen trefliga böcker. Sag köper papper och pennor af handelsmannen. Gårdens drenigar bygga en lada på ängen.

Talon emäntä keittää papuja. Hän tuo pavut padasta ja leipää ja voita kaapista pöydälle. Rengit rakentavat aittaa. Isäntä tekee aitan ovea. Tyttö käskee isännän ja rengit ruoalle. Ukko kaivaa ojaa pellolla. Syvä kuoppa on pellolla. Härkä on kuopassa. Miehet nostavat härkää kuopasta ylös. Vanha akka istuu tuolilla tuvan nurkassa ja kutoo sukkaa. Jos lyöt kissaa, joka istuu akan vieressä, niin akka toruu. Sukkia riippuu tuvan katossa. Miehet, jotka kaatoivat puita ja polttivat kaskea metsässä, olivat kirkon

kylästä. Lukkarin poika istuu tuolilla kamarin seinällä ja lukee hauskaa kirjaa. Pojan sisar seisoo ikkunalla ja odottaa isää ja äitiä kirkosta kotia.

Erettionionde lektion.

Sag har en flocca, minulla on kello.

Du har böcker, sinulla on kirjoja.

§ 52. Verbet on med kasus adessivus betyder hafwa eller ega, hwarwid den, som eger, ställes i adessivus, och det, som eges, i nominativus eller partitivus.

Num. Pronomina personalia hafwa i singularis stammen *minu, sinu, häne*.

Sag har en bok. Du har goda böcker. Han har en god penna. Gossarne hafwa goda pennor. Gossens syster hade en liten fogel. En katt dödade fogeln. Människan har två fötter. Hästarne hafwa fyra fötter. Bror har en god tafla. Du får taflan af honom, om du håller den väl. En gammal gubbe war här. Sag gaf åt honom mat. Han sålde åt mig en god täljknif. Om du slår hunden, som sitter under bordet, så biter den dig. Gårdens döttrar hafwa wackra dukar. De wänta dig redan. Mannen, som war här, hade två floccer, hwilka han sålde åt gårdens husbonde.

Sepällä on vanha paja. Hänellä on vähä rahoja. Minä ostin häneltä hyvän puukon. Minä pidän puukon hyvin. Minulla on huonot kengät. Sinulla oli hyviä kenkiä. Koivulla, joka kasvaa virran rannalla, on pitkät oksat. Naapurilla on pieni poika. Pojalla on hauskoja kirjoja. Isä, joka seisoo maantiellä, odottaa minua. Minä odotan sinua, mutta jos viivyt kauan, niin jätän sinun. Setä jätti minulle kellon. Lukka-

rilla on iso koira. Lukkarin koira puri minua jalkaan. Isän veljellä, joka asuu kirkon kylässä, on iso talo.

Fyrtionde lektion.

Grannen är hos oß, naapuri on meillä.

§ 53. *Rafus adessivus* svarar på frågan: hos hwem?

Ann. *I me, te, he* bortfaller e icke framför pl. i.

Socknes skomakare är hos oß. Skräddaren, som är hos eder, kommer i morgon till oß. Från oß går han till klockaren, som nu är hos mjölnaren. En fattig gumma bor i byn. Gumman har en elak gosse. Gossen, som war hos klockaren i går, kastade klockarens gosses mössa i floden. Wi komma från fiske. Wi hafwa wåta strumpor. Om wi få torra strumpor af eder, få tacka wi. *I* hafwen mycket strumpor. Jag war med husbondens broder hos smeden. Smeden sålde åt oß två goda täljknifwar, hwilka nu äro på hyllan i husbondens kammare. Om j dröjen länge hos handelsmannen, få lemnar jag eder.

Pitäjän kirkkoherra on meillä. Meiltä hän tulee teille. Teillä hän viipyy vähä aikaa. Isä ja äiti menivät kaupunkiin. Huomenna odotamme heitä kotia. Sedällä, joka nyt on myllärillä, oli paljo hyviä kirjoja. Sedän kirjat paloivat. Isä haki puukkoa, joka on sinulla. Kylän paimenella on iso koira. Koira puri minua, kun eilen olin teillä. Ukko, joka asuu kylän niityn takana, on köyhä. Ukolla on pieni poika ja tyttö, jotka eilen olivat naapurilla. Lapset iloitsivat ja kiittivät, kun saivat naapurilta viisi isoa leipää ja leiviskän voita.

Fyrtioförsta lektion.

Sag skrifwer med en god penna,
kirjoitan hyvällä kynällä.

§ 54. Det ord, som betecknar föremålet, hvarmed något göres, sättes i kasus adessivus. Joka, jonka, jossa, plur. jotka, joita, joissa o. s. w.

Du skref med en stålpena. Jag såg med egna ögon, då du skref. Taflan, hwilken jag fick af dig, gick sönder, då lilla bror kastade den från bordet på golfwet. Barnen, hwilka modren söfte, äro i trädgården. Wi hörde med egna öron, då barnen talade i trädgården. Wärdinnan bar mjölken med ämbaret från fähuset i bodan. Wi hafwa en stor båt. I båten finnes långa årar. Wi ro med de långa årarne, då wi äro på sjön. Jag får mycket fisk med näten, hwilka jag köpte af eder. Männen, åt hwilka syster köfde ärter och kött, gingo redan bort. Mjölaren, af hwilken farbrors broder köpte qvarnen, bor nu hos oss. Foglarna hafwa wingar. Foglarna flyga med wingarne. Jag hade en dålig bössa. Bössan, hwilken jag köpte af dig, och med hwilken jag skjuter hjerpar i skogen, hänger nu på väggen i kammaren.

Naapurilla on hyvät hevoset. Me tulimme naapurin hevosella ja reellä kotia. Me näimme omilla silmillä, kun lukkarin poika, jota isä ja äiti nyt hakevat, meni metsään. Pyssy oli pojan selässä. Minulla on sepän pyssy, jolla eilen ammuin siiven linnulta, joka oli saunan katolla. Ukko, jonka tytär on teillä, kutoo hyviä verkkoja. Isä osti häneltä kolme verkkoa. Isä on järvellä ja pyytää kaloja verkoilla, jotka hän osti ukolta. Miehet, jotka istuvat isossa paa-tissa ja soutavat pitkillä airoilla, tulevat kylän niityiltä.

Fyrtioandra lektion.

Gosfarnes mössor äro på bordet,
poikien lakit ovat pöydällä.
Hjerparnes wingar äro små,
pyitten siivet ovat pienet.

§ 55. Genitivus pluralis bildas från partitivus pluralis genom förvandling af **a** (ä) till **en**.

Ann. **T** kan fördubblas i genitivus pluralis.

Two björkar wära på backen. Björkarnes qwistar äro långa. Qwistarnes löf äro gröna om sommaren. Foglar qwittra på taket. Foglarnes bon äro i träden. Trädens löf äro gula om hösten. Salens dörrar äro hwita, men de hwita dörrarnes lås äro gula. Gårdens döttrar hafwa röda dukar. Döttrarnes röda dukar äro i det blåa skåpet. Gosfarnes, hwilkas böcker äro i wäskan, som hänger på spiken, stå på gården. Gosfarnes fader sitter i kammaren och skrifwer. Mycket bockar finnes i byn. Bockarne hafwa långa horn, med hwilka de stånga. De fattiga barnens moder, som bor i den låga kjojan på sjöns strand, är hos oss. Wärdinnan gaf döttrarnes gamla dukar åt den fattiga qwinnan. På gårdarnes ängar äro röda lador, hwilkas dörrar äro i lås om wintern. Hästarne, hwilka äta hö från den gröna slädan framför stallen, äro grammarnes.

Kylässä, joka on sinisen järven rannalla, on hyviä myllyjä. Myllyjen ovet ovat punaiset. Isän veli tekee ovia. Seppä tekee ovien lukkoja ja avaimia. Lapset, joiden isä on myllyssä, leikittelevät myllyn edessä. Paimen, jolla on iso valkoinen koira, ajaa talojen lehmät kotia metsästä. Kellot ovat lehmien kau-loissa. Me kuulemme kellojen äänet. Kesän aamuilla

linnut visertävät puitten oksilla. Eilen olimme metsässä ja poltimme kaskea kylän ukkojen kanssa.

Fyrtiotredje lektion.

Singularis:

Jag är icke, en ole.	Jag begär icke, en pyydä.
Du är icke, et ole.	Du begär icke, et pyydä.
Han är icke, ei ole.	Han begär icke, ei pyydä.

Pluralis:

Vi äro icke, emme ole.	Vi begära icke, emme pyydä.
I ären icke, ette ole.	I begären icke, ette pyydä.
De äro icke, eivät ole.	De begära icke, eivät pyydä.

§ 56. Det nekande praesens bildas sålunda, att till nekningsordet, efter hwilket personaländelserna fogas, tages verbets stam, som genom aspiration göres slutet.

Jag förjer. Du förjer icke. Du gråter. Jag gråter icke. Barnet leker. Barnets syster leker icke. Hunden skäller. Hunden skäller icke alltid. Vi söka hofen. I söken icke. Blåsten hwiner. Blåsten hwiner icke alltid. Gårdens döttrar wäfwa. Vi wäfwa icke. Wärdinnan kofar mat. Döttrarna kofa icke. Om du icke nekar, så gifwer jag brödet åt den fattige gubben. Gubben, åt hwilken jag gaf brödet, haltar. Jag haltar icke. Vi förstå icke, hwad du säger. Husbonden, som gick till åkern, dröjer icke länge der. Hwarföre skjuter du icke med bössan, hwilken du köpte af handelsmannen. Vi hafwa icke någon bössa. Barnen, hwilkas moder sitter på stolen och läser en treflig bok, läsa icke, ty de hafwa icke böcker.

Kirja on pöydällä, mutta sinä et lue. En ymmärrä, mitä luen. Minulla ei ole kirjaa. Naapurin

pojat, joilla on hyviä kirjoja, eivät lue, sillä he ovat laiskoja. Poikien isä ei nyt ole kotona, mutta tulee kohta. Hän ei viivy kauan kalassa. Te riitelitte. Ette riitele enää. Hyvät lapset eivät riitele. Talojen miehet eivät ole illallisella vielä. Kun pääsevät heinästä, niin tulevat illalliselle. Pieni tyttö, jota talon paha koira puri, ei enää itke.

Fyrtiofjerde lektion.

Gosjen får icke mössan från spiken,
poika ei saa lakkia naulasta.

§ 57. Ett nefande verbum fordrar objektet i partitivus.

Fyrtioherden satte boken på hyllan. Han hittar icke boken. Jag hittar icke hatten. Lilla bror förde hatten bort från spiken. De små barnen hålla icke böckerna väl. Fadren gifwer icke flockan åt barnen. Vi se fogeln på trädets qvist. Snickaren har en god båt. Han säljer icke båten. Han lemnar icke åraarne i båten, då han kommer från fiske. Gosjen fick af fadren nio mark. Han köpte en god täljknif af smeden, åt hwilken han gaf två mark och tio penni. Gosjen gifwer icke knifwen åt mig. Modren släpper icke barnen ut, då wädret är kallt. Du ser icke foglarna, hwilka flyga i luften. Vi känna icke qwinnan, som sopar qwarnens golf med qwasten. Byns skomakare arbetar flitigt. Han gör godt arbete. Jag tager icke skorna från skåpet, om du nefar. Gårdens gamla gunna, som har en gul duk på hufwudet, sitter, ehuru wädret är kallt och blåsten hwiner i knutarna, på en sten wid den röda ladan och gör en qwast med den lilla täljknifwen, hwilken hon fick af dig.

Me emme tunne akkaa, joka itkee niityllä. Akan lehmä on syvässä ojassa. Akka ei saa lehmää ojasta ylös. Emäntä ei löydä liinaa, jonka jätti kamarin pöydälle, kun meni kaivolle, jota miehet rakentavat. Isä ei vie poikaa vielä kouluun. En anna taulua pojalle, sillä poika panee taulun rikki. Nikkari, jolta ostin punaisen kaapin, ei myy pöytää sinulle, jos et vie hänelle rahoja. Nikkarin pieni tyttö seisoo tuvan ovella ja itkee, kun ei saa ovea auki. Tytön äiti, joka laakaisee tuvan lattiaa luudalla, jonka hän osti kylän vanhalta ukolta, ei laske tyttöä ulos, sillä ilma on kylmää.

Fyrtiofemte lektion.

Gubben ser icke det blåa hafwet,
ukko ei näe sinistä merta.

§ 58. De stammar, som hafwa e till bindvokal, få i partitivus fing. ändelsen ta, eller tä, framför hwilken ändelse e bortfaller.

Anm. M framför t förvandlas till n.

En sparf sitter på taket. Sag skjuter icke sparsfwen från taket. Bockar och getter äro wid brunnen. Bockarne, hwilka hafwa långa horn, stånga icke herden. En arg hund bet herden i foten. Herden slog den arga hunden med en käpp. Hunden biter icke geten. Grannens drengar bygga en ria. Den gamla rian brann nyligen. Modren sökte länge den lilla gösjen, som i det kalla wädret gick i lyn. Om wintrarna är snö på marken. Det snögade i går, då wi kommo hem från staden. Mycket snö war på landsvägen. Mannen, wid hwilkens foja wi stodo en liten tid, gör ekstockar. Sag köper ej någon ekstock af honom, ty ekstockarne, hwilka han gör, äro dåliga.

Kylän paimen ei vielä ole kotona, vaikka jo on yö. Kylän vaimot hakevat paimenta metsässä. Myllyn ovi on lukossa. Emme pääse myllyyn, kun ei ole avainta. Myllyssä ei ole ihmistä. Emme tunne mylärin sisarta, joka pani oven lukkoon ja vei avaimen pois. Ukko on pahalla mielellä, kun ei löydä ruuhta, joka oli järven rannalla. Tyttö lasi vuohen läävästä ulos. Hän itkee, kun ei saa kiini vuolta, joka juoksee jäällä. Eilen satoi lunta. Talon vanha akka vei ruokaa vihaiselle pukille, joka on läävässä. Pukki puski akkaa. Akka löi vihaista pukkia pitkällä kepillä ja sanoi: „on parta pukillaki, vaan ei miehen mieltä päässä“.

Fyrtiosjette lektion.

Gubben följer icke den lilla slädan,
ukko ei myy pientä rekeä.

§ 59. De tvåstafwiga stammar på e, som framför e hafwa en konsonant, efter hwilken det är tungt att uttala t, få i partitivus sng. ändelsen a eller ä.

Anm. Dessa konsonanter äro wanligen k, p, v, äfwen som ht.

Skomakaren kofar beck. Han behöfwer beck. Sag köpte becket af skomakaren. Mannen, som är i stugan, gör en ekstock. Mannens lilla gosse får icke opp stugans dörr. Dwa hål woro i gossens rock. Systren sydde fast hålen. Ett litet möß springer på golfwet. Ratten springer ned från ugnen, men får icke fast mösjet. En winge är i hundens mun. Gumman tager icke wingen från hundens mun. Den lilla gossen ser icke stjernan. Forsarne tillfrysa icke om wintern. I floden, wid hwilkens strand wi stodo, finnes icke

någon förs. Jag kastar icke stenen i floden. En stor sjö är bakom byn. Sjön har icke någon wif. Lera finnes på sjöns strand. Gårdarnes drengar bränna tegel på stranden. Därför du bränner lera.

Pellon takana on riihi. Riihessä ei ole ovea. Nikkari, joka on isännän veli, tekee ovea riiheen. Emme tarvitse riihtä ennenkuin syksyllä. Jauhoja tuli säkistä ulos. Hiiri söi kaksi pientä läpeä säkkiin. Emäntä neuoi lävet kiini. Minulla ei ole rekeä. Emme tarvitse rekeä ennenkuin talvella. Me odotamme talvea jo. Järvessä ei ole koskea. Virrassa ei ole lahtea. Virrassa on koski. En souda ruuha koskeen, sillä koskessa on kiviä. Myllyn vieressä on iso kuoppa, josta kylän miehet ottavat savea, kun polttavat tiiliä. Isä osti kuorman tiiliä kylästä.

Fyrtiosjunde lektion.

Stocken är i slädan, hirsir on reessä.

§ 60. Stammaarne på e förwandla bindkonsonanten t till s, då bindvokalen e bortfallit framför i eller förändrats till i.

Anm. T står då efter vokal eller l, n, r.

Godt watten finnes i stopet, som står på bordet. Jag drack watten från stopet. Hvarföre håller du watten bort från stopet? Stopets lock är dåligt. Husbonden tager bort det dåliga locket. Han gör nytt lock. Drengen gör icke goda lock. I byttorna, hvilka äro i bodan, finnes mjölk. Byttorna hafwa goda lock. Gossen håller knifwen i handen. Knifwens skaft är sönder. Brodern gör nytt skaft i knifwen. Skaften, hvilka han gör, äro goda. I trädet, bredvid hwilket barnen stå, finnes säska. Barnen taga säska från

trädet. En bok var på bordet. Jag tog boken i handen. Bokens permer woro sönder. Stora stöckar äro på gården. Drengarne hemtade hem stöckarna, hwilka husbonden köpte af grannen. Fadren, som kommer från stomafaren, hwilkens stuga är bakom byns qwarn, hemtar nya skor åt barnen.

Minulla on uusi kirja. Kirjan kannet ovat sini-set. Minä en anna uutta kirjaa, jonka isä toi kaupungista, pienelle sisarelle, sillä hän repii kirjan rikki. Huono varsi on veitsessä. Otan huonon varren veit-
sestä. Nikkarilla ei ole veitsen varsia. Vien veitsen sepälle, joka panee uuden varren veitseen. Tyttö kaatoi vettä kiulusta valkoiseen tuoppiin. Tytön pieni veli sai tuopin pöydältä ja kaatoi veden tuopista lattialle. Tyttö torui ja otti tuopin pojan käsistä. Isä osti eilen hirsiä naapurilta. Hirret ovat pitkät. Yöllä satoi lunta niin paljon, että miehet eivät saa hirsiä metsästä maalle.

Syrtioåttonde lektion.

Gubben bugade sig, ukko kumarsi.

Jag begärde, minä pyysin.

§ 61. Flerstafwiga verba bortkasta vokalerna **a** och **ä** framför **i**.

§ 62. **T** öfvergår till **s** framför imperfektums **i**.

Anm. **T** står då efter två vokaler eller **l**, **n**, **r**.

Mösset gnagar. Ett möss gnagade bröd i skåpet. Fliscan, som satt på stolen och sydde, skyndade till skåpet. Hon frosjade mösset med foten. Den lilla gossen tog systrens nål från bordet; men då systern nefade, satte han nålen

tillbaka på bordet. Mannen, som kom i stugan, tog mös-
 san från hufvudet och bugade sig. De små barnen, hvilka
 sutto på golfwet och lekte, förstodo hvad fadren och man-
 nen talade. Herden fällde ett stort träd i skogen. Trädet
 föll på herdens fot. Trädet krossade hans fot. Männen,
 hvilka woro i skogen, kände herden och hemtade honom hem.
 Gossen, som hemtade geten hem från byn, hittade en knif
 på landsvägen. Han gaf knifwen, hwilkens skaft war sön-
 der, åt fadren. Fadren kände knifwen och gaf den åt gos-
 sen tillbaka. Klofwarens lilla flicka satt på en sten wid den
 djupa flodens strand. Flickan föll från stenen i floden och
 omkom, förrän fadren slapp till hennes hjelp.

Koira nakersi luuta tuvan lattialla. Paha poika
 heitti koiraa kivellä. Kivi mursi koiran jalan. Pieni
 lintu lensi tupaan. Lapset eivät ota lintua kiini, sillä
 isä kielsi. Ukko, joka oli tuvassa, pyysi äidiltä ruo-
 kaa. Äiti antoi hänelle leipää ja kalaa. Ukko kiitti
 ja kumarsi. Sitte ukko riensi järven rantaan ja meni
 pienellä ruuhella järvelle. Hän kaatui ruuhesta jär-
 veen. Talon rengit, jotka tekivät heinää järven ran-
 nalla, riensivät ukon avuksi. He saivat ukon jär-
 vestä ylös. Ukolle tuli kuitenkin iso vahinko, sillä
 hänen takki ja kengät, jotka olivat ruuhessa, huk-
 kuivat järveen. Ukko, kun pääsi rantaan, istui ki-
 velle ja sanoi:

„ei vahinko tule kello kaulassa“.

Fyrtonionde lektion.

Sag får äta, saan syödä.

Du får sitta, saat istua.

§ 63. Infinitivus står som objekt.

§ 64. Ändelsen för infinitivus är *ta* eller *tä*, hwilken ändelse genom aspiration göres slutet.

Anm. Emellan två enkla vokaler bortfaller *t*.

Gosjen will dricka. Han vågar icke taga stopet från bordet. Du får gifwa stopet åt honom. Wi få icke äta tidigt om mornarne. Hästen orkar icke draga den stora stocken. Mannen orkar bära säcken. Flickan will icke föra dusen i skåpet. Gosjarne kunna icke simma. Gårdens gamla gumma orkar icke wäfwa. Hunden börjar skälla, då den ser wargen, hwilken springer på isen. Gosjen will skjuta wargen, men hittar icke bösjan. Grannen will icke sälja hästen åt kaptenen. Du får icke gifwa det nya repet åt drengen, ty husbonden, som nu står framför rian och talar med herden, nefade.

Lukkari alkoi laulaa. Pieni lapsi, joka on äidin sylissä, ei taida puhua. Tyttö tahtoi viedä vuohen läävästä niitylle. Tyttö ei tohdi tuoda pukkia läävästä, sillä pukki on vihainen. Vanha setä ei jaksata tehdä työtä enää. Lapsi ei saa juoda vettä tuopista, sillä vesi on kylmää. Poika, joka tulee tupaan, ei ymmärrä ottaa lakkia päästä. Ostin naapurilta sylen puita. Hevonen ei jaksata vetää koko syltä. Seppä ei tahdo myydä puukkoa ukolle, jolla ei ole rahoja.

Femtionde lektion.

Modren wille twätta gosjen, äiti tahtoi pestä poikaa.

Gosjen började gråta, poika alkoi itkeä.

§ 65. Beträffande verba, som hafwa *e* till bindvokal, gäller om *e* och *t* detsamma, som i partitivus sing. hos nomina.

Du får gå redan. De late gossarne vilja icke vara i skolan. De goda barnen vilja icke twista. Hunden wille bita gubben. Du får icke gifwa hela brödet åt gubben. Den lilla flickan kan icke twätta duken. Lilla bror kan icke läsa ännu. Gamle farbror ser icke läsa. Han orkar icke stiga tidigt upp om mornarne. Byns gamle skomakare lefwer i stor fattigdom, ty han orkar icke arbeta mer. Wi ämna resa till staden i morgon. Skaptenen ämnar flytta från staden på landet. Husbonden, som lystar säckarne från bodan i slådan, ämnar resa till qvarnen.

Vanhalla sedällä on niin heikot silmät, ettei näe lukea enää. Hän tahtoo muuttaa meille, sillä hän elää suuressa köyhyydessä. Isä aikoo lähteä kirkkoon, mutta ei pääse, sillä lunta on paljo maantiellä. Äiti ei tahdo laskea pieniä lapsia ulos. Pieni sisar ei jaksa nousta sängystä vielä. Tyttö ei tohdi mennä tuvasta ulos, kun vihainen koira on porstuassa. Tytön veli aikoi lyödä vihaista koiraa kepillä, mutta juoksi pois, kun koira alkoi haukkua. Koira tahtoi purra häntä.

Femtioförsta lektion.

Gubben bränner tegel af god lera,
ukko polttaa tiiliä hyvästä savesta.

§ 66. Det ord, som betecknar föremålet, hwaraf något göres eller uppstår, sättes i kasus elativus.

Smeden gör knifwar af jern och stål. Han gör sfast i knifwarne af torrt träd. Smeden köpte mjöl af kyrkoherden. Af mjölet får han bröd. Snickaren gör ett skåp af bräden, hwilka äro i stugans knut. Skräddaren sydde byxor åt mig af farbrors gamla byxor. Den lilla gossen hittade

uti trädet ett fogelbo, uti hwilket woro tre små ägg. Då han af systren fick höra, att ungar blifwa af äggen, lät han äggen wara i boet. Sträddaren, som war i gården, sydde åt husbonden en rock och byxor af godt kläde. Fadren sade åt gossen: om du läser flitigt, så blifwer af dig en duglig man.

Talon miehiet tuovat hirsii metsästä kotia. Hirsistä he aikovat rakentaa riittä mäelle, joka on pelton takana. Laudoista, jotka ovat saunan katossa, he tekevät ovia riiheen. Kirkkoherran pieni poika pyysi kirjaa isältä, joka istui pöydän vieressä ja kirjoitti. Kirkkoherra antoi pojalle pienen kirjan. Poika kiitti isää ja sanoi: minä tahdon lukea ahkerasti, niin että minusta jo huomenna tulee kelpo mies. Isä nauroi, kun kuuli pojan sanat, ja sanoi: „työ miehen kunnia“.

Femtioandra lektion.

Sag darrar af köld, vapisen vilusta

Sag tackar för boken, kiitän kirjasta.

§ 67. Det ord, som betecknar orsaken, tillfölje hwaraf något sker eller för hvars skull någonting göres, sättes i kasus elativus.

Kyrkoherdens barn gå i skola i staden. De kommo i går hem från staden. Ghuru hästarne woro goda, dröjde de likwäl länge på wägen, ty snö war mycket. De darrade af köld, då de sluppo hem. Husbonden blef förargad öfwer drengens ord. Gårdens gamla gumma hade ett djupt sår i hufswudet. Hon dog tillfölje af såret. I kyrkbyn finnes mycket hemman. Hemmanens husbönder twista ofta om åkrarna och ängarna. Fadren köpte åt gossen en ny rock, för hwilken han gaf tio mark åt sträddaren. Gossen tackade fadren för rocken. Modren befäller den lilla flickan, som

lefer på mangården och som icke har någon duk på hufvudet, ehuru wädret är kallt, gå i stugan. Flickan börjar gråta tillfölje af modrens befallning.

Eilen kävimme sedan luona. Yöllä, kun tulimme kotia, kävi kova tuuli. Pieni sisar, joka istui reessä äidin vieressä, vapisi vilusta. Sedan pieni poika kaatui korkealta pöydältä lattialle. Syvä haava tuli pojan päähän. Hän kuolee haavasta, jos ei saa apua. Vanha ukko ja akka asuvat punaisessa töllissä, joka on kylän peltojen takana. Akka on kovin paha. Hän toruu usein ukkoa. Kerran, kun ukko istui pöydän vieressä ja söi, akka alkoi torua häntä ruoasta. Ukko suuttui akan sanoista, otti nurkasta kepin, jolla löi akkaa selkään, ja sanoi:

„Joka pitää suuren suun,
pitäköön myös leveän selän“.

Femtiotredje lektion.

Klockarens lilla flicka sitter på en stol wid fönstret och väntar hem föräldrarne, hwilka äro i kyrkan. Flickans faster, som sitter wid bordet och äter, är mycket gammal. Hennes händer darra redan af ålderdom, och hennes ögon äro så swaga, att hon icke will se dörren, då hon sitter wid bordet. Flickan, hwars broder går i skola i staden, frågade af fastren: „när kommer broder hem från staden?“ Gumman sade: „han kommer hem, bara terminen blir slut“. Flickan frågade åter: „när blir terminen slut?“ Fastren sade: „terminen blir slut, bara snö kommer på marken, då kommer julen och då slippa skolbarnen hem från skolan“. Flickan sade med glädje: „nu börjar julen komma, ty det snögar redan“.

Naapurin pieni poika istuu pöydän vieressä ja kirjoittaa uudelle taululle. Hän on hyvä ja ahkera poika. Vanhemmille on hänestä paljon iloa. Talon vanha ukko, joka istui tuolilla uunin edessä, teki uutta kantta tuoppiin. Veitsi meni rikki. Ukko oli pahalla mielellä veitsestä. Mutta, kun ukko emännältä sai kuulla, että isäntä aikoo ostaa hänelle uuden veitsen sepältä, niin hän sanoi: „nyt en enää tahdo olla pahalla mielellä“. Talon miehet vetävät hevosilla ja reillä heinät, jotka jo ovat kuivat, latoihin. Isäntä panee latojen ovet lukkoon.

Femtiofjerde lektion.

Barnen fitta omkring bordet och leka. Barnenas föräldrar ämna i morgon fara till staden och dröja der två dagar. De hafwa mycket slägtingar i staden. Hos granen war i går mycket slägtingar tillsammans. Skaptenen, som bodde i kyrkbyn, flyttade nyligen till staden. Han ämnar bo i staden, så länge som hans barn gå i skola. Jag gick i skola fyra år. Den lilla flickan, som har en gul duk på hufvudet och som söker modren, satt i trädgården och betraktade en liten fogel, hwilken qwittrade på trädets qwist. Brodren flöt fogeln. Flickan blef skrämnd för skottet och började gråta. För en liten tid sedan, då wi om aftonen sutto i kammaren och wäntade hem föräldrarna, hwilka woro hos faster, öppnades dörren hastigt, och en gosse kom i kammaren och sade: „Jag söker hjelp, ty farbror, som redan är en gammal gubbe, föll från båten i sjön“. Wi skyndade till hjelp och fingo också gubben, som ännu lefde, upp från sjön.

Me olimme eilen tädin luona. Täällä oli paljon sukulaisia koossa. Me istuimme salissa ison pöydän

ympäri ja juttelimme. Näin kului vähä aikaa. Ovi aukeni äkkiä, ja tädin tytär, joka on seitsemän vuoden vanha, tuli saliin ja sanoi: iso susi istuu läävän takana. Tytön veli, joka istui tuolilla ja katseli uutta taulua, jonka sai isältä, nousi äkkiä tuolilta, otti isän pyssyn kamarin seinältä ja juoksi läävälle. Täällä poika saiki ampua suden. Talon lehmät, jotka olivat läävässä, pelästivät ja juoksivat läävästä maantielle.

Femtiofemte lektion.

Terminen blir snart slut. Skolbarnen slippa hem till föräldrarne, ty den glada julhögtiden nalkas. Detta är barnens högtid. Då hafwa de glädje. Då gläder sig äfwen julbocken, som har långt skägge och stora horn och som om julaftonen alltid har omsorg om de goda barnen. Den springer då från gård till gård och för skänker åt barnen. Men om den får höra, att i gården, till hwilken den kommer, icke finnes goda barn, så blir den förargad, skakar hufvudet, så att hornen framla, och säger: här will jag icke wara.

Vähä aikaa sitte vietimme jouluiltaa sedän luona. Täällä oli paljo sukulaisia koossa. Me istuimme isossa salissa joulupuun ympäri ja iloitsimme. Sedän vanha tätiki, jonka kädet jo vapisevat vanhuudesta ja joka ei enää jaksa tulla kamarista ulos, istui joukossa ja iloitsi. Näin kului vähä aikaa. Ovi aukeni äkkiä, ja joulupukki tuli saliin. Sedän pienet tytöt, kun näkivät pukin, sen pitkän parran ja suuret sarvet, pelästivät ja juoksivat pöydän alle. Mutta tyttöjen pieni veli, joka on kuuden vuoden vanha, katseli rohkeasti pukkia. Hänen kasvot punehtuivat, mutta kun oli mies, niin oli rohkea, piti isän takista kiini ja sanoi:

„minä en mene pöydän alle“. Tytöt olivat pöydän alla niin kauan kuin pukki oli salissa. Mutta kun pukki meni pois, niin tulivat pöydän alta, ja kun näkivät lahjat, jotka pukki jätti, niin iloitsivat ja sanoivat: „huomenna tahdomme mennä pukin luo ja kiittää häntä lahjoista“.

Ordbok.

1.

Puhun, jag talar. Uin, jag simmar. Voin, jag förmår. Laulan, jag sjunger. Nauran, jag strattar.

2.

Leikkittelen, jag lefer. Menen, jag går. Tulen, jag kommer. Suren, jag sörjer. Itken, jag gråter. Juoksen, jag springer.

3.

Seison, jag står. Istun, jag sitter. Asun, jag bor. Pääsen, jag slipper. Täällä, här. Siellä, der. Tänne, hit. Sinne, dit.

4.

Minä, jag. Sinä, du. Hän, han, hon. Me, vi. Te, i. He, de. Pois, bort. Jos, om. Mutta, men. Jo, redan.

5.

Lukkari, floccare. Suutari, stomafare. Räättäli, sträddare. Koira, hund. Kissa, katt. Varsa, föf. Riitelen, jag tvifftar. Ja, och. Kun, då.

6.

Kaivo, brunn. Talo, gård, hemman. Laiha, mager. Lihava, fet. Hyvä, god. Huono, dålig. Syvä, djup. Vanha, gammal. Iso, stor. Olen, jag är (3 pers. fing. on; 3 pers. plur. ovat).

7.

Isä, fader. Ystävä, vän. Vaimo, hustru, qvinna. Veli (velje), broder. Lehmä, ko. Läävä, fåhus. Töllli, koja. Kotona, hemma. Kotoa, hemifrån. Kotia, hem.

8.

Naapuri, granne. Mies (miehe), man. Puu, träd. Puutarha, trädgård. Sauna, badstuga. Talli, stall. Korkea, hög. Kasvan, jag växer.

9.

Metsä, skog. Karhu, björn. Poika (genit. pojan), son, gosse. Koulu, skola. Torni, torn. Porstua, farstu. Kohta, snart, genast. Ulos, ut. Ylös, upp. Alas, ned.

10.

Mylly, qvarn. Mylläri, mjölnare. Sisar (sisare), syster. Sali, sal. Kamari, kammare. Suo, fär. Joka, hvarfen (pl. jotka). Myös, äfwen. Nyt, nu. Vastaan, emot.

11.

Lattia, golv. Tuoli, stol. Seinä, vägg. Ikkuna, fönster. Eno, morbror. Kiulu, stäfwä. Kynttilä, ljus. Vuori (vuore), berg. Kallio, klippa. Matala, låg. Juttelen, jag pratar. Palan, jag brinner.

12.

Tie, väg. Maantie, landsväg. Hylly, hylla. Kello, klocka. Koivu, björk. Lapsi (lapse), barn. Nousen, jag uppstiger. Rikki, fjönder. Taas, åter.

13.

Kirkkoherra, kyrkoherde. Katteini, kapten. Pitäjä, socken. Laiwa, skepp. Satama, hamn. Kynttiläruunu, ljuskrona. Kukkula, fulle. Torun jag grälar. Poikki, af. Niin, så.

14.

Ääni (ääne), röst, ljud. Kirja, bok. Nostan, jag lyftar. Kuulen, jag hör. Tuon, jag hemtar. Vien, jag för. Panen, jag fätter. Myyn, jag säljer. Huomenna, i morgon. Takaisin, tillbaka.

15.

Kauppamies, handelsman. Tytär (tyttäre), dotter. Paperi, papper. Raha, penning. Kynä, penna. Lyijykynä, blyertspenna. Teräskynä, stålpenna. Liina, duk. Saan, jag får. Ostan, jag köper. Iltoisen, jag gläder mig.

16.

Valkea, Eld. Uuni, ugn. Savu, rök. Maa, jord, land. Maamies, landtman. Meri (mere), haf. Merimies, sjöman. Kuulun, jag höres. Pelästyn, jag blir rädd. Sanon, jag säger. Usein, ofta. Harvoin, föllan.

17.

Ukko, gubbe. Kirkko, kyrka. Kukka, blomma. Sukka, strumpa. Heikko, swag. Tuhka, afta. Härkä, ore. Märkä, våt. Kореа, wader. Näen, jag ser. Luen, jag läser.

18.

Sänky, fäng. Kaupunki, stad. Renki, dreng. Sanko, ämbare. Lakki, mössa. Takki, rock. Ahkera, slitigt. Ahkerasti, slitigt.

19.

Honka, fura. Akka, gumma. Nurkka, knut. Haukun, jag ställer. Nukun, jag sennar. Vingun, jag gnäller. Edessä, (edestä, eteen), framför. Takana, bakom.

20.

Tyttö, flicka. Pytty, bytta. Katto, tak. Aitta, bod. Niitty, äng. Otan, jag tager. Muutan, jag flyttar. Kiitän, jag tackar.

21.

Pelto, åker. Multa, mull. Silta, bro. Piha, mangård. Musta, svart. Oja, bife. Kiellän, jag nekar. Ajan, jag för. Yli, öfver.

22.

Isäntä, husbonde. Emäntä, wär-dinna. Lintu, fogel. Ranta, strand. Oksa, qwist. Annan, jag gifwer. Kannan, jag bär. Lennän, jag flyger. Kiini, fast. Vieressä, (vierestä, viereen), bredwid.

23.

Virta, flod, ström. Merta, mjerda. Parta, flägg. Kala, fiff. Ymmärrän, jag förstår. Kumarran, jag bugar mig. Kanssa, med. Minkätähden, hwarjöre.

24.

Äiti, moder. Lato, lada. Pöytä, bord. Pata, gryta. Maito mjölk. Kaadan, jag stjelpar, faller, häller. Kudon, jag wäfwär. Alla, under (alta, alle).

25.

Pappi, prest. Seppä, smed. Nappi, fnapp. Kaappi, skåp. Paja, smedja. Riipun, jag hänger. Tapan, jag bödar. Taon, jag smider.

26.

Lampi (lampe), träff. Kampa, kam. Laukku, väska. Taulu, tafla. Kirjoitan, jag skrifer. Suutun, jag blir wred. Ammun, jag skjuter. Vaikka, ehuru.

27.

Leipä, bröd. Tupa, stuga. Papu, böna. Pieni (piene), liten. Leivon, jag bakar. Viivyn, jag dröjer. Revin, jag rifwer. Kauan, länge.

28.

Käsky, befallning. Tasku, ficka. Laiska, lat. Pispa, biffop. Pitkä, lång. Itku, gråt. Lasken, jag tilläter, släpper. Käsken, jag befaller.

29.

Iltä, afton. Aamu, morgon. Yö, natt. Päivä, dag. Lupa, lof. Mänty, tall. Kylven, jag badar. Se, den. Varhain, tidigt. Sillä, ty. Setä, farbror.

30.

Jalka, fot. Selkä, rygg. Takka, börda. Lippu, stärm (i mösjan). Naula, spik. Kaula, hals. Pää, hufwud. Hattu, hatt. Heitän, jag fastar. Neulon, jag syr.

31.

Kiikku, gunga. Kiikun, jag gungar. Kesä, sommar. Syksy, höst. Pimeä, mörk. Heinä, hö. Kaadun, jag faller omkull. Myöhään, sent. Eilen, i går.

32.

Ovi (ove), dörr. Kivi (kive), sten.
 Järvi (järve), fjö. Talvi (talve),
 vinter. Mäki (mäke), backe.
 Lukko, lås. Jää, is. Jäädyn,
 jag tillsryser. Auki, öppen.

33.

Paimen, herde. Avain (avaime),
 nyckel. Hevonen, häst. Varpun-
 nen, sparf. Poikainen, unge.
 Pesä, bo. Illallinen, quälls-
 ward.

34.

Reki (-e), flåda. Säkki, säck. Päi-
 vällinen, middagsmåltid. Jau-
 hot, mjöl. Viserrän, jag quwittrar.

35.

Tuoppi, stöp. Savi (save), lera.
 Suora, rak. Syön, jag äter.
 Juon, jag dricker.

36.

Yksi, en. Kaksi, två. Kolme, tre.
 Neljä, fyra. Viisi, fem. Paljo,
 mycket. Vähä, litet. Joukko,
 hop. Ihminen, människa. Mark-
 ka, mark. Penni, penni. Kyy-
 närä, aln. Verka, flåde. Lei-
 viskä, flåpund. Kuorma, last.

37.

Pyy, hjerpe. Luu, ben. Suu, mun.
 Voi, smör. Liha, kött. Rauta,
 jern. Tuoppi, stöp. Kuusi, sex.
 Seitsemän, sju. Kahdeksan,
 åtta. Tipun, jag droppar.

38.

Kaski (kaske), swed. Hauska, tref-
 lig. Ruoka, mat. Kuoppa, grop.
 Keitän, jag kokar. Teen, jag
 gör. Lyön, jag slår. Puren,
 jag biter. Kaiwan, jag gräfwer.
 Poltan, jag bränner. Odotan,
 jag väntar. Rakennan, jag
 bygger.

39.

Puukko, täljknif. Pidän, jag hål-
 ler. Jätän, jag lemnar. Hy-
 vin, wäl.

40.

Aika (ajan), tid. Kuiva, torr. Pa-
 ha, ond, elak. Köyhä, fattig.
 Haen, jag söfer.

41.

Silmä, öga. Korva, öra. Oma,
 egen. Pyssy, bössa. Siipi (sii-
 pe), winge. Verkko, nät. Paatti,
 båt. Airo, åre. Soudan, jag
 ror. Pyydän, jag begär.

42.

Lehti (lehte), löf, blad. Viheriä,
 grön. Keltainen, gul. Valkoi-
 nen, hwit. Punainen, röd. Sini-
 nen, blå. Pukki, bock. Sarvi (sar-
 ve), horn. Pusken, jag stångar.

43.

Tuuli (tuule), blåst. Onnun, jag
 haltar. Mitä, hwad. Vielä,
 ännu. Enää, mer. Aina, all-
 tid.

44.

Nikkari, jniskare. Luuta, quast.
Työ, arbete. Ilma, wäder, luft.
Kylmä, kall. Yhdeksän, nio.
Kymmenen, tio. Lakaisen, jag
söpar. Löydän, jag hittar. Tun-
nen, jag känner.

45.

Vihainen, arg. Keppi, fäpp. Vuo-
hi (-e), get. Riihi (-e), ria.
Ruuhi (-e), efjtoç. Lumi (-e),
snö. Mieli (-e), sinne, lynne.
Sataa, det regnar. Hiljan, ny-
figen. Vaan, men. -ki, ochjä
(fogas efter orden).

46.

Koski (-e), förö. Piki (-e), bef.
Läpi (-e), hål. Lahti (-e), wif.
Tähti (-e), stjerna. Tiili (-e),
tegel. Hiiri (-e), möß. Tarvit-
sen, jag behöfwer. Ennenkuin,
förrän.

47.

Vesi (vete), watten. Käsi (-te),
hand. Uusi (-te), ny. Kansi
(-te), loç. Varsi (-te), fkaft.
Hirsi (-te), stoç. Jälsi (-te), saf-
wa. Veitsi (-e), knif. Että, att.

48.

Neula, nål. Apu, hjälp. Rien-
nän, jag sfyndar. Riennän avuk-
si, jag sfyndar till hjälp. Va-
hinko, stada. Hukun, jag om-
fommer. Nakerran, jag gna-
gar. Muserran, jag frösar.

49.

Alan, jag börjar. Tahdon, jag will.
Tohdin, jag wägar. Jaksan,
jag orfar. Taidan, jag fan. Ve-
dän, jag drager. Susi (-te),
warg. Köysi (-te), rep. Syli
(-e), famn. Koko, hel.

50.

Suuri (-e), stor. Köyhyys (-yyte),
fattigdom. Lähden, jag refer.
Elän, jag lesfwer. Aion, jag äm-
nar. Pesen, jag twättar.

51.

Teräs (-äksen), stål. Nahka, lä-
der. Lauta, bräde. Housut,
byxor. Kelpo, duglig (oböjligt).
Kunnia, ära. Muna, ägg. Sa-
na, ord.

52.

Vilu, fösb. Haava, får. Leveä,
bred. Vapisen, jag darrar. Kuo-
len, jag dörr. Käyn, jag befö-
fer, går (käyn koulua, jag går
i skola). Luona, hos. Kerran,
en gång.

53.

Vanhemmat (-mpa), föräldrar. Tä-
ti, fafter. Vanhuus, älderdom.
Lukukausi, läfetermin. Joulu,
jul. Ilo, glädje. Kysyn, jag
frågar. Lopun, jag blir slut.
Koska, när. Jahka, så snart,
bara. Silloin, då.

54.

Sukulainen, släktning. Ampuma,
skott. Vuosi (-te), år. Koossa,

tillsammans. Ympäri, omfring.
 Kuin, som. Näin, sålunda, så
 här. Äkkiä, hastigt. Aukenen,
 jag öppnar mig, går opp. Kat-
 selen, jag betraktar. Kulun,
 jag förlöder, nötes.

55.

Juhla, högtid. Lahja, fönf, gäf-

wa. Kasvot, anfigte. Rohkea,
 djerf, modig. Poinen, glad. Roh-
 keasti, modigt. Luo, till. Lä-
 hestyn, jag naffas. Vietän, jag
 tillbringar, firar. Punehdun, jag
 blir röd. Ravistan, jag sfafar.
 Kolisen, jag sframfar. Huoli,
 omförg. Pidän huolta, jag har
 omförg.

